

Šiame numeryje:**Popiežius**

Popiežius Jonas Paulius II Apaštališkasis laiškas MANE NOBISCUM DOMINE <i>vyskupams, dvasininkams ir tikintiesiems Eucharistijos metų (2004 m. spalio – 2005 m. spalio) proga</i>	2
--	---

Bažnyčia Lietuvoje

Kauno arkivyskupijos kunigų susirinkimas	9
Kunigų diena Kaišiadorių vyskupijoje	9
Kariuomenės kapelionų konferencija	11
Seminaras-diskusija „Dvasinė sveikata“ Šiauliuose	11
Kaune tęsiama sielovados bendradarbių tobulinimosi programa	12
Paminėtas Klaipėdos šv. Kazimiero bažnyčios penkmetis	12

Homilijos

DVEJOPAS ADVENTAS I advento sekmadienis (A)	15
DIEVO KARALYSTĖS ŠAUKLYS II advento sekmadienis (A)	16
ŠVENTOJO JONO ABEJONĖS III advento sekmadienis (A)	17
JUOZAPO PAŠAUKIMAS IV advento sekmadienis (A)	18

Ganytojo žodis

Kardinolo A. J. Bačkio homilija Teologiniame sielovadiniame simpoziume rengiantis Tarptautiniam Eucharistiniam kongresui	20
--	----

Dokumentai

Popiežiškoji gyvybės akademija, Pasaulinė katalikų gydytojų asociacijų federacija Tarptautinio kongreso „Gyvybę palaikantys gydymai ir vegetacinė būklė: mokslinė pažanga ir etinės dilemos“ Bendrasis pareiškimas dėl vegetacinės būklės	21
--	----

Bažnyčia pasaulyje

Pasaulinis teisingumo ir taikos kongresas	22
Vatikanas apie Europos Konstituciją: praleistas šansas	22

Popiežius Jonas Paulius II

Apaštališkasis laiškas

Mane nobiscum Domine

vyskupams, dvasininkams ir tikintiesiems
Eucharistijos metų (2004 m. spalio – 2005 m. spalio) proga

IŽANGA

1. „Pasilik su mumis, Viešpatie! Jau vakaras arti“ (plg. Lk 24, 29). Šiuo primygtiniu kvietimu du mokiniai, prisikėlimo dienos vakarą keliavę į Emausą, kreipiasi į prie jų kelyje prisijungusį Pakeleivį. Slegiami liūdnu minčių, mokiniai negalėjo nė įsivaizduoti, kad šis nepažįstamasis buvo jų iš numirusių jau prisikėlęs Mokytojas. Tačiau jam kalbantis su jais bei „atveriant“ jiems Raštų prasmę, jų širdys buvo „užsidegusios“ (plg. ten pat, 32). Žodžio šviesa sutirpdė širdžių kietumą, ir jų „akys atsivėrė“ (plg. ten pat, 31). Besibaigiančios dienos šešėliuose ir tamsoje, grasinančioje apgaubti jų dvasią, tas Pakeleivis buvo šviesos spindulys, gebėjęs pažadinti jų viltį ir atvėręs širdis šviesos pilnatvės troškimui. „Pasilik su mumis“, – įkalbinėjo jie. Ir jis sutiko. Netrukus Jėzaus veidas pranyks iš akių, tačiau Viešpats „liks“ prisidengęs „laužoma duona“, kurios akivaizdoje jų akys atsivėrė.

2. Emauso mokinių įvaizdis yra puikus metų, kai Bažnyčia ypač stengsis gyventi Švenčiausiosios Eucharistijos slėpiniu, kelrodis. Mūsų klausimų bei nerimastavimų, o kartais ir gilių nusivylimų keliuose dieviškasis „Pakeleivis“ ir toliau eina su mumis, idant, atverdamas mums Raštus, įvesdintų mus į Dievo slėpinių supratimą. Kai susitikimas su Viešpačiu tampa pilnatviškas, „žodžio šviesa“ pakeičia šviesa, trykštanti iš „gyvenimo duonos“, per kurią Kristus iškilniausiai išpildo savo pažadą: „Ir štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos“ (Mt 28, 20).

3. „Duonos laužymas“, kaip iš pradžių buvo vadinama Eucharistija, visada buvo Bažnyčios gyvenimo šerdis. Eucharistijos dėka Kristus laiko raidoje daro esamą savo mirties bei prisikėlimo slėpinį. Joje jis asmeniškai gaunamas kaip „gyvoji duona, nužengusi iš dangaus“ (Jn 6, 51), ir su juo mums duodamas amžinojo gyvenimo laidas, leidžiąs iš anksto pajusti dangiškosios Jeruzalės amžinojo pokylio skonį. Tęsdamas tėvų, visuotinių susirinkimų ir savo pirmtakų mokymą, dažnai, paskutinį kartą enciklikoje *Ecclesia de Eucharistia*, kviečiau apmąstyti Eucharistiją. Todėl šiame laiške neketinu iš naujo dėstyti jau pateikto mokymo, tiktai atkreipti dėmesį, kad į jį reikėtų labiau įsigilinti

ir jį įsisavinti. Maniau, jog būtent tam labai praverstų metai, *visiškai skirti šiam nuostabiam sakramentui*.

4. Kaip žinome, *Eucharistijos metai* truks nuo 2004 m. spalio iki 2005 m. spalio. Tinkamą progą šiai iniciatyvai man suteikė du įvykiai, žymėsiantys jų pradžią ir pabaigą: *Tarptautinis Eucharistinis kongresas*, 2004 m. spalio 10–17 d. vyksiantis Gvadalaharoje (Meksika), ir *paprastasis Vyskupų sinodo susirinkimas*, vyksiantis 2005 m. spalio 2–25 d. Vatikane ir svarstysiantis temą „Eucharistija – Bažnyčios gyvenimo ir misijos versmė ir viršūnė“. Šia linkme mane kreipė dar vienas sumetimas: į šiuos metus įsiterpia *Pasaulinė jaunimo diena*, švėsima 2005 m. rugpjūčio 16–21 d. Kelne. Eucharistija yra gyvoji šerdis, ir apie ją – to trokštu – jaunuoliai turėtų burtis, idant ji maitintų jų tikėjimą bei polėkį. Tokios eucharistinės iniciatyvos mintį jau kuri laiką puoselėjau savo širdyje: tai natūrali pastoracinės krypties, kurią ketinau suteikti Bažnyčiai, ypač pasirengimo Didžiajam jubiliejui laikotarpiu, ir kurios vėl ėmiausi vėlesniais metais, plėtotė.

5. Šiame apaštališkajame laiške norėčiau pabrėžti šios krypties tęstinumą, idant kiekvienam būtų lengviau suvokti jos dvasinę reikšmę. Dėl konkretaus *Eucharistijos metų* įgyvendinimo, tai čia pasikliauju asmeniiniu dalinių Bažnyčių ganytojų rūpesčiu; jų maldingumas tokiam didžiam Slėpiniui pasiūlys, ko derėtų imtis. Be to, mano broliai vyskupai nesunkiai supras, jog ši iniciatyva, kilusi ką tik pasibaigus *Rožinio metams*, rutuliojasi tokiu aukštu dvasiniu lygmeniu, kad niekaip netrikdys paskirų dalinių Bažnyčių pastoracinių programų. Priešingai, ji jas ryškiau apšvies, įtvirtindama, taip sakant, tame Slėpinyje, kuris yra tikinčiųjų dvasinio gyvenimo ir visų vietinės Bažnyčios iniciatyvų šaknis bei paslaptis. Todėl nereikalauju sustabdyti judėjimą pastoraciniais „keliais“, kuriais žengia pavienės Bažnyčios, bet tik prašau pabrėžti juose eucharistinį matmenį, būdingą visam krikščioniškam gyvenimui. Šiuo laišku taip pat norėčiau pateikti *kelias pamatines gaires*, būdamas tikras, kad visi Dievo tautos nariai su veikliu klusnumu ir karšta meile priims mano pasiūlymą.

I SUSIRINKIMO IR JUBILIEJAUS PĖDOMIS

Žvelgiant į Kristų

6. Prieš dešimt metų turėjau džiaugsmą apaštališkajame laiške *Tertio millennio adveniente* (1994 m. lapkričio 10 d.) pasiūlyti Bažnyčiai pasirengimo *Didžiajam 2000 metų jubiliejui* programą. Tas istorinis momentas man atrodė didelė malonė. Žinoma, netikėjau, kad paprastas chronologinis įvykis – kad ir koks įtaigus – galėtų pats savaime sukelti didelių permainų. Prasidėjus naujam tūkstantmečiui, atsiskleidė tam tikra tragiška anks-

tesnių įvykių, ir dažnai blogiausiųjų iš jų, tąsa. Išryškėjo toks scenarijus, kai greta paguodžiančių perspektyvų galima išvysti niūrių smurto ir kraujo šešėlių, kurie nepaliauja mus liūdinę. Tačiau, kviesdamas Bažnyčią švęsti Įsikūnijimo dviejų tūkstančių metų jubiliejų, buvau tvirtai įsitikinęs – ir dabar kaip niekada tebesu! – jog darbuojuosi dėl žmonijos „ateities“.

Kristus iš tiesų yra ne tik Bažnyčios, bet ir žmonijos istorijos centras. Jame visa suvienyta (plg. *Ef* 1, 10; *Kol* 1, 15–20). Argi galima užmiršti, su koku užsidegimu Vatikano II Susirinkimas, cituodamas popiežių Paulių VI, išpažino, kad Kristus yra „žmonijos istorijos tikslas, taškas, kuriame susilieja istorijos ir civilizacijos lūkesčiai, žmonių giminės centras, visų širdžių džiaugsmas ir jų ilgesio išsipildymas“ (1)? Susirinkimo mokymas prisidėjo prie gilesnio Bažnyčios prigimties pažinimo, atverdamas tikinčiųjų širdis geresniam tikėjimo slėpinių ir pačios žemiškosios tikrovės supratimui Kristaus šviesoje. Juk jame, kūnu tapusiam Žodyje, išryškėja ne tik Dievo, bet ir paties žmogaus slėpinys (2). Jame žmogus atranda atpirkimą ir pilnatvę.

7. Šią temą išsamiai išplėtoju enciklikoje *Redemptor hominis* savo pontifikato pradžioje, vėliau ją gvilde nau įvairiomis kitomis aplinkybėmis. Tinkamas momentas atkreipti tikinčiųjų dėmesį į šią pamatinę tiesą buvo Jubiliejus. Pasirengimas šiam didžiam įvykiui buvo perdėm trinitarinis ir kristocentrinis. Laikantis tokios bendrosios krypties, Eucharistija tikrai negalėjo būti užmiršta. Šiandien, kai rengiamės švęsti Eucharistijos metus, mielai primenu tai, ką esu parašęs apaštališkajame laiške *Tertio millennio adveniente*: „Dutūkstantieji metai bus eucharistiniai metai: prieš dvidešimt amžių Marijos išciose įsikūnijęs Išganytojas *Eucharistijos sakramente* ir toliau siūlo save žmonijai kaip dieviškojo gyvenimo versmę“ (3). Romoje švęstas Tarpautinis Eucharistinis kongresas konkrečiai išreiškė šį Didžiojo jubiliejaus aspektą. Taip pat pravartu priminti, jog rengiantis Jubiliejui apaštališkajame laiške *Dies Domini* tikintiesiems pasiūliau apmąstyti sekmadienio kaip prisikėlusio Viešpaties ir Bažnyčios ypatingos dienos temą. Tada vis kviečiau iš naujo atrasti Eucharistijos šventimą kaip sekmadienio širdį (4).

Su Marija kontempliuoti Kristaus veidą

8. Didžiojo jubiliejaus paveldas buvo tam tikru būdu perteiktas apaštališkajame laiške *Novo millennio ineunte*. Šiame programinio pobūdžio dokumente siūliau imtis pastoracinės veiklos, kuri remtųsi Kristaus veido kontempliacija ir vadovautųsi bažnytine pedagogika, pateikiančia „aukštą“ šventumo „standartą“, siekianą pirmiausia pasitelkus maldos meną (5). Tokioje perspektyvoje niekaip negalima apsieiti be liturginės veiklos ir ypač *dėmesio eucharistiniam gyvenimui*. Tada rašiau: „XX amžiuje, ypač po Susirinkimo, krikščionių

bendruomenė smarkiai paaugo, turint galvoje sakramentų, pirmiausia Eucharistijos, šventimo būdą. Būti na toliau eiti šia linkme, pirmutinį dėmesį skiriant Eucharistijai, švenčiamai Viešpaties dieną, arba sekmadienį, kuris laikytinas ypatinga džiaugsmo diena, prisikėlusio Viešpaties ir Dvasios dovanos diena, tikromis savaitės Velykomis“ (6). Mokymo melstis kontekste taip pat kviečiau praktikuoti *Valandų liturgiją*, kuria Bažnyčia pašventina įvairias dienos valandas ir liturginiams metams būdingą laiko ritmą.

9. Vėliau, paskelbdamas *Rožinio metus* ir apaštališkąjį laišką *Rosarium Virginis Mariae*, Kristaus veido kontempliacijos temos ėmiausi iš *marijiškosios perspektyvos*, iš naujo siūlydamas rožinio malda. Juk ši tradicinė malda, taip rekomenduojama Magisteriumo ir tokia brangi Dievo tautai, yra aiškiai biblinė bei evangelinė, sutelkta daugiausia į Kristaus vardą bei veidą, lydinti slėpinių apmąstymą ir „Sveika, Marija“ kartojimą. Jos kartotinė tėkmė yra *savotiška meilės pedagogika*. Ja siekiama uždegti širdį meile, kurią savo Sūnui puoselėjo Marija. Štai kodėl panorau, plėtodamas daugiamžę tradiciją, papildyti šią pirmutinę kontempliacijos formą, tikrąją „Evangelijos santrauką“, Šviesos slėpiniais (7). Ir kaip tada Šviesos slėpinių nevainikuoti Eucharistija?

Nuo Rožinio metų Eucharistijos metų link

10. *Rožinio metų* viduryje paskelbiau encikliką *Ecclesia de Eucharistia*, kuria norėjau išskelti aikštėn nepakartojamą bei gyvybinį Eucharistijos slėpinio ryšį su Bažnyčia. Visus paakinau su prideramu uolumu švęsti eucharistinę Auką, taip pat ne Mišių metu teikti Eucharistijoje esančiam Jėzui garbinimo kultą, kuris būtų vertas tokio didaus Slėpinio. Ypač reikalavau eucharistinio dvasingumo, pateikdamas Mariją kaip „eucharistinės moters“ pavyzdį (8).

Tad *Eucharistijos metai* vyksta *fone, kuris buvo metai iš metų turtinamas*, pagrindinį dėmesį visada skiriant Kristui ir jo veido kontempliacijai. Tam tikra prasme Eucharistijos metai yra savotiška sintezė, *viso nueitojo kelio viršūnė*. Daug būtų galima kalbėti apie tai, kaip derėtų švęsti šiuos metus. Pasitenkinsiu nurodydamas kelias perspektyvas, galinčias padėti visiems atrasti apšviestų ir vaisingų laikysenų.

II EUCHARISTIJA – ŠVIESOS SLĖPINYS

„Jis aiškino jiems, kas visuose Raštuose apie jį pasakyta“ (Lk 24, 27)

11. Pasakojimas apie prisikėlusio Jėzaus pasirodymą dviem mokiniams iš Emauso padeda mums išskelti aikštėn pirmąjį eucharistinio slėpinio aspektą, kuris visada

turi būti būdingas Dievo tautos pamaldumui: *Eucharistija yra Šviesos slėpinys!* Kokia prasme tai galima sakyti ir kokią tai turi reikšmę dvasingumui bei krikščioniškajam gyvenimui?

Jėzus pats vadino save „pasaulio šviesa“ (Jn 8, 12), ir tai tampa akivaizdu tokiomis jo gyvenimo momentais kaip atsimaitymas ir prisikėlimas, kai ryškiai suspin-di jo dieviškoji garbė. Tuo tarpu Eucharistijoje Jėzaus garbė lieka pridengta. Eucharistijos sakramentas yra tobuliausias *mysterium fidei*. Tačiau būtent per savo visiško slaptumo slėpinį Kristus virsta Šviesos slėpinium, kurio dėka tikintysis įvedamas į dieviškojo gyvenimo gelmę. Ne be nusisekusios intuicijos Rubliovo garsioje Trejybės ikonoje Eucharistija pavaizduota trinitarinio gyvenimo centre.

12. Eucharistija yra šviesa pirmiausia todėl, kad per kiekvienas Mišias Žodžio liturgija abiejų „stalų“ – Žodžio ir Duonos – vienybėje eina pirma Eucharistijos šventimo. Ši seka išryškėja Jono evangelijos eucharistinėje kalboje, kur Jėzus nuo pamatinio dėstymo apie savo slėpinį eina prie išties eucharistinio matmens parodymo: „Mano kūnas tikrai yra valgis, ir mano kraujas tikrai yra gėrimas“ (Jn 6, 55). Kaip žinome, tai išmušė iš vėžių daugelį klausytojų ir paskatino Petrą išreikšti kitų apaštalų ir visų laikų Bažnyčios tikėjimą: „Viešpatie, pas ką mes eisime?! Tu turi amžinojo gyvenimo žodžius“ (Jn 6, 68). Pasakojime apie mokinius iš Emauso pats Kristus įsikiša, kad, „pradėjęs nuo Mozės“, parodytų, „kas visuose Raštuose apie jį pasakytą“ (plg. Lk 24, 27). Jo žodžiai „uždega“ mokinių širdis, ištraukia juos iš sielvarto ir nevilties tamsybių ir pažadina troškimą pasilikti su juo: „Pasilik su mumis!“ (Lk 24, 29).

13. Konstitucijoje *Sacrosanctum Concilium* Vatikano II Susirinkimo tėvai troško, kad „Dievo žodžio stalas“ plačiau atvertų tikintiesiems Rašto lobynų duris (9). Todėl jie leido per liturgijos šventimą pirmiausia Biblijos skaitinius skaityti visiems suprantama kalba. Pats Kristus kalba, kai Bažnyčioje skaitomas Šventasis Raštas (10). Sykiu jie rekomendavo celebrantui homiliją, kaip pačios liturgijos dalį, kurioje būtų aiškinamas ir krikščioniškajam gyvenimui aktualizuojamas Dievo žodis (11). Praėjus keturiasdešimčiai metų po Susirinkimo, *Eucharistijos metai* krikščionių bendruomenėms gali būti puiki proga *pasverti savo pažangą šioje srityje*. Juk nepakanka skelbti Biblijos vietos suprantama kalba, jei to nedaroma rūpestingai, iš anksto pasiruošus, įdėmiai klausantis ir mąsloje tyloje – visa tai būtina, idant Dievo žodis paliestų ir apšviestų gyvenimą.

„Jie pažino Jėzų, kai jis laužė duoną“ (Lk 24, 35)

14. Reikšminga, kad abu mokiniai iš Emauso, tinkamai parengti Viešpaties žodžių, atpažino jį prie stalo iš pa-

prasto „duonos laužymo“ judesio. Ženkla „kalba“, kai dvasios apšviestos, o širdys užsidegusios. Eucharistija rutuliojasi ženklu, kuriuose glūdi vaisinga ir apšviečianti žinia, dinaminiame kontekste. Būtent per ženklus slėpinys tam tikru būdu atsiveria tikinčiojo akims.

Enciklikoje *Ecclesia de Eucharistia* pabrėžiau, jog svarbu neapleisti nė vieno šio sakramento matmens. Žmogus visada jaučia pagundą apriboti Eucharistiją savo asmeniniais matmenimis, tuo tarpu *būtent jis yra tas, kuriam privalu atsiverti Slėpinio matmenims*. „Eucharistija yra per brangi dovana, kad būtų galima toleruoti dviprasmybes ir sumenkinimus“ (12).

15. Akivaizdžiausias Eucharistijos matmuo neabejotinai yra *valgymas*. Eucharistija atsirado velykinio valgy-mo Didžiojo ketvirtadienio vakarą aplinkoje. Todėl jos struktūrą įrašyta *puotos reikšmė*. „Imkite ir valgykite <...> Paskui, paėmęs taure, <...> davė jiems, tardamas: ‘Ger-kite iš jos visi’ <...>“ (Mt 26, 26.27). Šis aspektas gerai išreiškia bendrystės ryšį, kurį Dievas nori užmegzti su mumis ir kurį patys turime tarpusavyje plėtoti.

Tačiau nevalia užmiršti, kad eucharistiniam valgymui taip pat – ir pirmiausia – būdingas *aukos* pobūdis (13). Kristus mums iš naujo sudabartina *auką, kurią jis vienąkart visiems laikams atliko ant Golgotos kalno*. Nors joje ir būva kaip Prisikėlusysis, jis nešioja kančios, kuriai „atminti“ švenčiamos Mišios, ženklus; tas mums taip pat primenama liturgijoje per aklamaciją po konsek-racijos: „Mes skelbiame, Viešpatie, tavo mirtį ir išpa-žįstame tavo prisikėlimą <...>“. Eucharistija, sudabar-tindama praeitį, sykiu *kreipia mus į Kristaus galutinio sugrįžimo ateitį*, į laikų pabaigą. Šis „eschatologinis“ aspektas suteikia Eucharistijos sakramentui dinami-ką, kuri geba patraukti ir paskatinti krikščioniškuoju keliu žygiuoti vilties žingsniu.

„Aš esu su jumis per visas dienas...“ (Mt 28, 20)

16. Visi šie Eucharistijos matmenys glūdi aspekte, kuris labiau negu visi kiti bando mūsų tikėjimą: tai – „*realaus*“ *buvimo slėpinys*. Kartu su visa Bažnyčios tradicija tikime, kad eucharistiniais pavidalais Jėzus tikrai būva čia ir dabar. Turimas galvoje buvimas, kuris – kaip taik-liai paaiškino popiežius Paulius VI – vadinamas „*realiu*“ ne išskirtine prasme, tarsi kitos buvimo formos nebūtų realios, bet norint išreikšti, kad šio buvimo galia substanciskai, savo kūno bei kraujo tikrove, esamas tam-pa visas ir vientisas Kristus (14). Štai kodėl tikėjimas reikalauja, kad būdami priešais Eucharistiją visiškai su-voktume, jog esame prieš patį Kristų. Būtent jo buvimas suteikia visiems kitiems matmenims – valgymui, Vely-kų atminimui, eschatologinei anticipacijai – reikšmę, toli pranokstančią gryną simboliką. Eucharistija yra bu-vimo slėpinys, per kurį tobulai išsipildo Jėzaus paža-das pasilikti su mumis iki pasaulio pabaigos.

Švęsti, adoruoti, kontempliuoti

17. Eucharistija yra didis slėpinys! Slėpinys, kurį pirmiausia privalu *tinkamai švęsti*. Šventąsias Mišias būtina padaryti krikščioniškojo gyvenimo centru, ir kiekviena bendruomenė turi visomis išgalėmis stengtis, kad jos būtų švenčiamos kilniai, paisant nustatytų normų, dalyvaujant tautai, pasitelkiant įvairius tarnautojus, atliekančius jiems paskirtas užduotis, skiriant rimtą dėmesį giesmių ir *liturginės muzikos* sakrališkumo aspektui. Konkreti kiekvienos parapiinės bendruomenės užduotis šiais *Eucharistijos metais* galėtų būti nuodugnus *Romos mišiolų bendrojo įvado* studijavimas. Galiausiai pirmutinis kelias į „šventaisiais“ ženklais sudarbinamo išganyto slėpinį lieka liturginių metų eigos laikymasis. Ganytojai teįsipareigoja Bažnyčios tėvų brangintinai „mistagoginei“ katechezei, nes ji leidžia atrasti liturgijos veiksmų bei žodžių reikšmę, taip padėdama tikintiesiems pereiti nuo ženklų prie slėpinio ir išaknydinti jame visą savo egzistenciją.

18. Tiek per Mišių šventimą, tiek per Eucharistijos kultą ne Mišių metu ypač būtina puoselėti *gyvą Kristaus realaus buvimo suvokimą*, rūpestingai stengiantis paliudyti tai balso tonu, gestais, judesiais, visa laikysena. Šiuo atžvilgiu normose primenama – ir aš pats tai dar kartą neseniai patvirtinau (15) – tylos momentų svarba tiek per Eucharistijos šventimą, tiek per jos adoraciją. Vienu žodžiu, būtina, kad tarnautojai ir tikintieji traktuotų Eucharistiją labai pagarbiai (16). Jėzaus buvimas tabernakulyje turėtų būti savotiškas *polius, traukiantis* vis daugiau sielų, kurios, kupinos meilės jam, geba ten ilgai pasilikti, idant išgirstų jo balsą ir tartum pajustų jo širdies dūžius. „Išbandykite ir patirkite, koks geras Viešpats“ (Ps 34, 9).

Eucharistijos adoracija ne Mišių metu šiais metais turėtų tapti ypatingu pavienių parapiinių ir vienuolinių bendruomenių įsipareigojimu. Pasilikime ilgiau parpuolę priešais Eucharistijoje esantį Jėzų, savo tikėjimu ir meile atitaisydami apsileidimą, užmaršumą ir net įžeidimus, kuriuos mūsų Išganytojui tenka pakelti daugelyje pasaulio dalių. Adoruodami pagilinkime savo asmeninę ir kolektyvinę kontempliaciją, pasitelkdami maldas, persunktas Dievo žodžio ir daugybės senų ir naujų mistikų patirties! Net rožinis, suprantamas jo giliaja bibline ir kristocentrine prasme, kurią rekomendavau apaštališkajame laiške *Rosarium Virginis Mariae*, gali būti itin tinkamas kelias į eucharistinę kontempliaciją, atliekamą lydint Marijai ir jos mokykloje (17).

Šiais metais su ypatingu užsidegimu išgyvenkime *Corpus Domini* iškilnę su jos tradicine procesija. Tikėjimas į Dievą, kuris įsikūnydamas tapo mūsų kelio palydovu, kaip mūsų dėkingos meilės išraiška ir neišsemiamos palaimos versmė tebus skelbiamas visur, ypač mūsų gatvėse bei namuose.

III EUCHARISTIJA – BENDRYSTĖS VERSMĖ IR APRAIŠKA

„Pasilikite manyje, tai ir aš jūmyse pasiliksiu“ (Jn 15, 4)

19. Į mokinių iš Emauso prašymą pasilikti „su“ jais Jėzus atsako daug didesne dovana: per Eucharistijos sakramentą jis rado būdą pasilikti „juose“. Priimti Eucharistiją reiškia artimai susivienyti su Jėzumi. „Pasilikite manyje, tai ir aš jūmyse pasiliksiu“ (Jn 15, 4). Šis gilaus „pasilikimo“ vienas kitame santykis *leidžia iš anksto tam tikru būdu pajusti dangų žemėje*. Argi tai nėra didžiausias žmogaus troškimas? Argi ne to Dievas siekė imdamasis įgyvendinti istorijoje savo išganomąjį planą? Jis įdėjo į žmogaus širdį savo žodžių „alkį“ (plg. Am 8, 11), alkį, kurį įmanoma numalšinti tik visiškai su juo susivienijus. Eucharistinė bendrystė dovanoja mums tam, kad „pasisotintume“ Dievu šioje žemėje, tikėdamiesi alkį visiškai numalšinti danguje.

Viena duona, vienas kūnas

20. To ypatingo artumo, kuris tampa tikrove eucharistinėje „bendrystėje“, už bažnytinės bendrystės ribų neįmanoma nei tinkamai suvokti, nei pilnatviškai patirti. Tai nekart pabrėžiau enciklikoje *Ecclesia de Eucharistia*. Bažnyčia yra Kristaus Kūnas: „su Kristumi“ žengiamo tiek, kiek esama sąlyčio „su jo kūnu“. Kristus pasirūpino šios vienybės sukūrimu bei skatinimu išliedamas Šventąją Dvasią. Ir šią vienybę jis nepaliaujamai skatina savo eucharistiniu buvimu. Tik viena Eucharistijos duona daro mus vienu kūnu. Tai patvirtina apaštalas Paulius: „Jei viena duona, tai ir mes daugelis esame vienas kūnas, nes mes visi dalijamės viena duona“ (1 Kor 10, 17). Eucharistijos slėpinyje Jėzus sttydina Bažnyčią kaip bendrystę pagal iškiliausią pavyzdį, primenamą *kunigiškojoje maldoje*: „Kaip tu, Tėve, manyje ir aš tavyje, tegul ir jie bus viena mumyse, kad pasaulis įtikėtų, jog tu esi mane siuntęs“ (Jn 17, 21).

21. Eucharistija yra ne tik bažnytinės vienybės *versmė*, bet ir jos didžiausia *apraiška*. Eucharistija yra *bendrystės epifanija*. Dėl šios priežasties Bažnyčia kelia pilnatviško dalyvavimo Eucharistijos šventime sąlygas (18). Šie įvairūs apribojimai verčia mus dar geriau suvokti, *ko reikalauja bendrystė, į kurią mus kviečia Jėzus*. Pirmiausia tai *hierarchinė* bendrystė, besiremianti užduočių bei tarnybų įvairovės suvokimu ir be paliovos patvirtinama Eucharistijos maldoje minint popiežių bei vyskupijos vyskupą. Tai taip pat *broliška* bendrystė, kurią maitina „bendrystės dvasingumas“, skatinantis abipusį atvirumą, palankumą, supratingumą bei atlaidumą (19).

„Vienos širdies ir vienos sielos“ (Apd 4, 32)

22. Per kiekvienas šventąsias Mišias esame šaukiami lygiuotis į bendrystės idealą, kuris *Apaštalų darbuose*

pateikiamas kaip pavyzdys visų laikų Bažnyčiai. Tai Bažnyčia, susibūrusi apie apaštalus, sušaukta Dievo žodžio, gebanti dalytis ne tik dvasinėmis, bet ir materialinėmis gėrybėmis (plg. *Apd 2, 42–47; 4, 32–35*). Šiais *Eucharistijos metais* Viešpatys kviečia mus kuo labiau priartėti prie šio idealo. Tebus visomis išgalėmis stengiamasi pilnatviškai išgyventi momentus, kuriuos siūlo *Missa stationalis* liturgija, kai vyskupas švenčia savo katedroje supamas savo kunigų bei diakonų, dalyvaujant visai Dievo tautai. Bažnyčia čia „atsiskleidžia“ labiausiai (20). Būtų pagirtina nustatyti ir kitas reikšmingas progas – taip pat parapijos lygmeniu – bendrystės jausmui didinti, pasisemiant iš Eucharistijos šventimo naujo užsidegimo.

Viešpaties diena

23. Ypač trokštu, kad šiais metais visomis išgalėmis būtų stengiamasi iš naujo atrasti bei pilnatviškai išgyventi sekmadienį kaip Viešpaties dieną ir Bažnyčios dieną. Būčiau laimingas, jei iš naujo būtų apmąstyta tai, ką esu parašęs apaštališkajame laiške *Dies Domini*. „Per sekmadienio Mišias krikščionys iš tiesų itin intensyviai vėl išgyvena tai, ką patyrė apaštalai, susirinkę savaitės pirmosios dienos vakare, kai jiems pasirodė Prisikėlusysis (plg. *Jn 20, 19*). Tame nedideliame mokinių branduolyje, Bažnyčios pirmienose, tam tikra prasme dalyvavo visų laikų Dievo tauta“ (21). Šiais malonės metais kunigai savo pastoracinėje tarnyboje turėtų *daugiau dėmesio skirti sekmadienio Mišioms* kaip šventimui, sutelkiančiam visą parapijos bendruomenę, įskaitant joje veikiančius įvairius sąjūdžius, grupes bei sąjungas.

IV EUCHARISTIJA – „MISIJOS“ PRADAS IR PLANAS

„Jie tuoj pat pakilo“ (Lk 24, 33)

24. Atpažinę Viešpatį, abu mokiniai iš Emauso „tuoj pat pakilo“ (plg. *Lk 24, 33*), kad praneštų, ką pamatė ir išgirdo. Kas iš tikrųjų sutinka Prisikėlusįjį maitindamas jo kūnu bei krauju, tas negali pasilaikyti išgyvento džiaugsmo vien sau. Susitikimas su Kristumi, nuolatos gilinamas Eucharistijos artybėje, žadina Bažnyčios ir kiekvieno krikščionio *troškimą liudyti ir evangelizuoti*. Tą pabrėžiau per pamokslą, kuriuo paskelbiau *Eucharistijos metus*, cituodamas šventojo Pauliaus žodžius: „Kada tik valgote šitą duoną ir geriate iš šitos taurės, jūs skelbiate Viešpaties mirtį, kol jis ateis“ (*1 Kor 11, 26*). Apaštalas artimai susieja valgymą ir skelbimą: susivienyti su Kristumi jo Velykų atminime sykiu reiškia pajusti pareigą tapti šiomis apeigomis sudabartinamo įvykio šaukliais (22). Išsiuntimas kiekvienų Mišių pabaigoje yra krikščioniui adresuotas *įpareigojimas* skleisti Evangeliją bei gaivinti visuomenę krikščioniškomis vertybėmis.

25. Tokiai misijai Eucharistija teikia ne tik vidinės jėgos, bet ir – tam tikra prasme – *planą*. Juk ji iš tiesų yra būties būdas, iš Jėzaus tenkantis kiekvienam krikščioniui ir per pastarojo liudijimą turintis pasklisti visuomenėje ir kultūroje. Kad taip būtų, kiekvienam krikščioniui privalu per asmeninius ir bendruomeninius apmąstymus pasisavinti Eucharistijos reiškiamas vertybes, jos įkvepiamas nuostatas, jos žadinamus gyvenimo sprendimus. Argi tai nelaikytina *ypatingu įpareigojimu*, galinčiu išaugti iš *Eucharistijos metų*?

Dėkoti

26. Vienas pamatinis šio *plano* elementas kyla iš pačios žodžio „Eucharistija“ reikšmės: tai – dėkojimas. Jėzuje, jo aukoje, jo besąlygiškame „taip“ Tėvo valiai glūdi visos žmonijos „taip“, „dėkui“ ir „amen“. Bažnyčia pašaukta šią didžią tiesą žmonėms priminti. Tą daryti neatidėliotinai būtina pirmiausia mūsų sekuliarizuotoje kultūroje, ženklinamoje Dievo užmaršties ir puoselėjančioje tuščią žmogaus pasitenkinimą savi. Kita vertus, įkūnyti Eucharistijos planą kasdieniame gyvenime, ten, kur žmonės dirba ir gyvena – šeimoje, mokykloje, gamykloje, įvairiose gyvenimo situacijose, reiškia liudyti, kad *žmogiškosios tikrovės be nuorodos į Kūrėją pateisinti neįmanoma*: „Kūrinys be Kūrėjo pranyksta“ (23). Ši transcendentinė nuoroda, įpareigojanti mus nepaliaujamai dėkoti už visa, ką turime ir kas esame, nė kiek nepažeidžia teisėtos žemiškųjų dalykų autonomijos (24), priešingai, ją daug autentiškiau pagrindžia, sykiu nubrėždama jos tikrąsias ribas.

Šiais *Eucharistijos metais* krikščionys tesistengia galinčiau liudyti Dievo buvimą pasaulyje! Nebijokime kalbėti apie Dievą ir iškėlę galvas liudyti savo tikėjimo. „Eucharistijos kultūra“ skatina dialogo kultūrą bei teikia jai jėgos ir maisto. Klysta manantys, kad vieša nuoroda į tikėjimą kažkaip griauja teisėtą valstybės ir pilietinių institucijų autonomiją arba kad tai net gali remti nepakantos laikysenas. Net jei istorija rodo, kad šioje srityje ir tarp tikinčiųjų netrūko klaidų, kaip nekart pripažinau Jubiliejaus proga, dėl to kaltos ne „krikščioniškosios šaknys“, bet krikščionių nenuoseklus tų šaknų laikymasis. Tas, kuris mokosi sakyti „dėkui“ nukryžiuoto Kristaus būdu, gali tapti kankiniu, bet niekada netaps kankintoju.

Solidarumo būdas

27. Eucharistija ne tik išreiškia bendrystę Bažnyčios gyvenime; ji taip pat yra *solidarumo projektas* visai žmonijai. Švėsdama Eucharistiją, Bažnyčia be perstojo iš naujo įsisąmonina esanti ne tik artimos jungties su Dievu, bet ir visos žmonių giminės vienybės „ženklas ir įrankis“ (25). Kiekvienoms Mišioms, net švenčiamoms slapčia ir nuošalioje pasaulio srityje, visada būdingas visuotinumai. Krikščionis, dalyvaudamas Eu-

charistijoje, mokosi tapti *bendrystės, taikos ir solidarumo skatintoju* visomis gyvenimo aplinkybėmis. Nerimą keliantis mūsų pasaulio, pradėjusio naują tūkstantmetį ištisa terorizmo paletę ir karo tragedija, vaizdas kaip niekada kviečia krikščionis išgyventi Eucharistiją kaip *didžią taikos mokyklą*, ugdančią vyrus ir moteris, kurie įvairiais atsakomybės lygmenimis gali tapti dialogo ir bendrystės skatintojais socialiniame, kultūriniame ir politiniame gyvenime.

Tarnaujant mažiausiems

28. Norėčiau atkreipti dėmesį į dar vieną dalyką, nes jis nemaža dalimi atskleidžia dalyvavimo bendruomenės švenčiame Eucharistijoje autentiškumą: tai bendruomenei Eucharistijos teikiamas postūmis *įsipareigoti statydinti teisingesnę ir broliškesnę visuomenę*. Eucharistijoje mūsų Dievas parodė didžiausią meilę, sugriaudamas visus galios kriterijus, perdėm dažnai valdančius žmonių santykius, ir radikaliai patvirtindamas tarnavimo kriterijų: „Jei kas trokšta būti pirmas, tebūnie paskutinis ir visų tarnas“ (Mk 9, 35). Neatsitiktinai Jono evangelijoje kalbama ne apie Eucharistijos įsteigimą, bet pasakojama apie „kojų mazgojimą“ (plg. Jn 13, 1–20): pasilenkdamas mazgoti mokiniams kojas, Jėzus nedviprasmiškai paaiškina Eucharistijos prasmę. Savo ruožtu Paulius pabrėžtinai primena, jog neleistinas Eucharistijos šventimas, kuriame nesuspin-di konkretaus dalijimosi su vargšais paliudyta artimo meilė (plg. 1 Kor 11, 17–22. 27–34).

Tad kodėl šių *Eucharistijos metų* nepavertus laiku, kurio metu vyskupijų ir parapijų bendruomenės ypatingu būdu broliškai atsilieptų į kokią nors iš daugybės dabartiniame pasaulyje pasitaikančių skurdo apraiškų? Prieš akis turiu šimtus milijonų žmonių kamuojančio bado dramą, ekonomiškai silpnas šalis varginančias ligas, vienišus pagyvenusius žmones, bedarbių sunkumus, imigrantų vargus. Šios negerovės – nors ir skirtingu laipsniu – ženklina net turtingiausias sritis. Neapgaudinėkime savęs: tikrai iš mūsų tarpusavio meilės ir pirmiausia mūsų rūpinimosi stokojančiaisiais būsime atpažįstami kaip tikri Kristaus mokiniai (plg. Jn 13, 35; Mt 25, 31–46). Toks yra kriterijus, kuriuo matuojamas mūsų Eucharistijos šventimų autentiškumas.

PABAIGA

29. *O Sacrum Conconvivium, in quo Christus sumitur! Eucharistijos metai* išauga iš Bažnyčios nuostabos šio didžio Slėpinio akivaizdoje. Tai nuostaba, kurios nuolatos kupina mano dvasia ir iš kurios radosi mano enciklika *Ecclesia de Eucharistia*. Pradėdamas dvidešimt penktuosius savo pontifikato metus, laikau didele malone, kad dabar galiu visą Bažnyčią kvieisti kontempliuoti, aukštinti ir adoruoti šį neapsakomą Sakramentą. *Eucharis-*

tijos metai visiems tebūna brangi proga geriau suvokti nelygstamą lobį, kurį Kristus patikėjo savo Bažnyčiai. Tebūna tai paskata gyviau ir karščiau švęsti Eucharistiją, iš kurios gimsta meilės perkeista krikščioniškoji egzistencija.

Dalinių Bažnyčių ganytojų nuožiūrai palikta daug šia linkme įgyvendintų iniciatyvų. *Dieviškojo kulto ir sakramentų tvarkos kongregacija* tam pateiks naudingų minčių ir pasiūlymų. Neprašau imtis kokių nors ypatingų dalykų, bet pageidauju, kad visas iniciatyvas ženklintų gilus vidujiškumas. Jei šių metų vaisius būtų *sekmadieninio Mišių šventimo* visose krikščionių bendruomenėse atgaivinimas ir *eucharistinės adoracijos ne Mišių metu* paskatinimas, šie malonės metai jau būtų pasiekę reikšmingą rezultatą. Tačiau būtų gera siekti aukštų tikslų ir nesitenkinti vidutiniškumu, nes visada galime tikėtis Dievo pagalbos.

30. Jums, brangūs *broliai vyskupai*, patikiu šiuos metus būdamas tikras, jog į mano kvietimą atsiliesite parodydami visą apaštališkąjį uolumą.

Jūs, *kunigai*, kasdien kartojantys konsekracijos žodžius ir esantys per jūsų rankas vykstančio didžio meilės stebuklo liudytojai ir šaukliai, atsiverkite šių ypatingų metų malonei, kiekvieną dieną švęsdami šventąsias Mišias su pirmakarčiu džiaugsmu bei užsidegimu, ir noriai pasilikite maldai priešais tabernakulį.

Tebūna tai malonės metai jums, *diakonai*, kurie esate giliai įsitraukę į žodžio tarnybą ir altoriaus tarnystę. Taip pat jūs, *lektoriai, akolitai ir nepaprastieji Komunijos dalytojai*, įsisažmoninkite dovaną, kuri jums teikiama su jums patikėtomis užduotimis kilnaus Eucharistijos šventimo labui.

Ypač kreipiuosi į jus, *būsimieji kunigai*: gyvendami seminarijoje, stenkitės patirti, kaip nuostabu ne tik kasdien dalyvauti Mišiose, bet ir ilgai kalbėtis su eucharistiniu Jėzumi.

Pašvęstieji vyrai ir moterys, pačiu savo pašventimu pašaukti ilgesnei kontempliacijai, atmintkite: Jėzus tabernakulyje laukia jūsų, kad būdami šalia jo giliai savo širdyse patirtumėte jo draugystę, kuri vienintelė gali suteikti jūsų gyvenimui prasmę ir pilnatvę.

Visi jūs, *tikintieji*, iš naujo atraskite Eucharistijos dovaną kaip šviesą ir jėgos versmę savo kasdieniam gyvenimui pasaulyje, profesinėje veikloje ir įvairiausiomis aplinkybėmis. Iš naujo atraskite šią dovaną, kad galėtumėte pilnatviškai pajusti *šeimos* grožį ir misiją.

Galiausiai daug tikiuosi iš jūsų, *jaunuoliai*, primindamas jums, kad susitikime per *Pasaulinę jaunimo dieną* Kelne. Susitikimo tema – *Atvykome jo pagarbinti* (Mt 2, 2) – pati

jums pataria, kokia laikysena tinkama šiais Eucharistijos metais. Į susitikimą su Jėzumi, prisidengusiu eucharistiniais pavidalais, atsineškite visą savo jaunystės užsidegimą, savo viltį, savo gebėjimą mylėti.

31. Prieš mūsų akis – šventųjų, Eucharistijoje atradusių maisto savo kelionei į tobulumą, pavyzdžiai. Kaip dažnai jie, giliai susijaudinę, liejo ašaras šio didžio slėpinio akivaizdoje ir kiek neapsakomų, „jungtuminio“ džiaugsmo sklidinų valandų išgyveno prieš altoriaus sakramentą! Tepadeda mums pirmiausia Švenčiausioji Mergelė Marija, visu savo gyvenimu įkūnijuosi Eucharistijos logiką. „Bažnyčia, laikydama Mariją savo pavyzdžiu, pašaukta sekti ir jos ryšiu su švenčiausiuoju Slėpiniu“ (26). Eucharistinė duona, kurią gauname, yra nesuteptas Sūnaus kūnas: „*Ave verum corpus natum de Maria Virgine*“. Šiais malonės metais Bažnyčia, palaikoma Marijos, teatranda naujo užsidegimo savo misijai vykdyti ir Eucharistijoje vis labiau težiūri savo gyvenimo versmę ir viršūnę!

Kaip malonės ir džiaugsmo laidą visiems jums teikiu savo palaiminimą!

Vatikanas, 2004-ųjų, mano pontifikato dvidešimt šeštųjų metų, spalio 7-oji, Rožinio Mergelės Marijos minėjimas

JONAS PAULIUS II

Nuorodos

- (1) Pastoracinė konstitucija apie Bažnyčią šiuolaikiniame pasaulyje *Gaudium et spes*, 45.
- (2) Plg. ten pat, 22.
- (3) 55: AAS 87 (1995), 38.
- (4) Plg. 32–34: AAS 90 (1998), 732–734.
- (5) Plg. 30–32: AAS 93 (2001), 287–289.
- (6) Ten pat, 35: *loc. cit.*, 290–291.
- (7) Plg. Apaštališkasis laiškas *Rosarium Virginis Mariae* (2002 10 16), 19.21: AAS 95 (2003), 18–20.
- (8) Enciklika *Ecclesia de Eucharistia* (2003 04 17), 53: AAS 95 (2003), 469.
- (9) Plg. 51.
- (10) Plg. ten pat, 7.
- (11) Plg. ten pat, 52.
- (12) Enciklika *Ecclesia de Eucharistia* (2003 04 17), 10: AAS 95 (2003), 439.
- (13) Plg. ten pat, 10: *loc. cit.*, 439; DIEVIŠKOJO KULTO IR SAKRAMENTŲ TVARKOS KONGREGACIJA. Instrukcija *Redemptionis sacramentum* apie kai kuriuos Eucharistijos atžvilgiu paisytinus ir vengtinus dalykus (2004 03 25), 38: *L'Osservatore Romano*, 2004 04 24, pr., p. 3.

- (14) Plg. Enciklika *Mysterium fidei* (1965 09 03): AAS 57 (1965), 764; ŠVENTOJI APEIGŲ KONGREGACIJA. Instrukcija *Eucharisticum mysterium* apie Eucharistijos slėpinio kultą, 9: AAS 59 (1967), 547.
- (15) Plg. Žinia *Spiritus et Sponsa* konstitucijos *Sacrosanctum Concilium* apie šventąją liturgiją 40 metų proga (2003 12 04), 13: AAS 96 (2004), 425.
- (16) DIEVIŠKOJO KULTO IR SAKRAMENTŲ TVARKOS KONGREGACIJA. Instrukcija *Redemptionis sacramentum* apie kai kuriuos Eucharistijos atžvilgiu paisytinus ir vengtinus dalykus (2004 03 25): *L'Osservatore Romano*, 2004 04 24, pr.
- (17) Plg. ten pat, 137: *loc. cit.*, 483.
- (18) Plg. Enciklika *Ecclesia de Eucharistia* (2003 04 17), 44: AAS 95 (2003), 462; Kanonų teisės kodeksas, kan. 908; Rytų Bažnyčių kanonų kodeksas, kan. 702; POPIEŽIŠKOJI KRIKŠČIONIŲ VIENYBĖS SKATINIMO TARYBA. *Directorium oecumenicum* (1993 03 25), 122–125.129–131; AAS 85 (1993), 1086–1089; TIKĖJIMO MOKYMO KONGREGACIJA. Laiškas *Ad exsequendam* (2001 05 18): AAS 93 (2001), 786.
- (19) Plg. JONAS PAULIUS II. Apaštališkasis laiškas *Novo millennio ineunte* (2001 01 06), 43: AAS 93 (2001), 297.
- (20) Plg. VATIKANO II SUSIRINKIMAS. Konstitucija apie šventąją liturgiją *Sacrosanctum Concilium*, 41.
- (21) 33: AAS 90 (1998), 733.
- (22) Plg. Homilija per Kristaus Kūno ir Kraujo iškilnę (2004 06 10), 1: *L'Osservatore Romano*, 2004 10 11–12, p. 6.
- (23) VATIKANO II SUSIRINKIMAS. Pastoracinė konstitucija apie Bažnyčią šiuolaikiniame pasaulyje *Gaudium et spes*, 36.
- (24) Plg. ten pat.
- (25) Plg. VATIKANO II SUSIRINKIMAS. Dogminė konstitucija apie Bažnyčią *Lumen gentium*, 1.
- (26) JONAS PAULIUS II. Enciklika *Ecclesia de Eucharistia* (2003 04 17), 53: AAS 95 (2003), 469.

Nauji leidiniai

Šv. Jėzaus Teresė Avilietė. Vienuolynų steigimas / iš vokiečių k. vertė Augustina Ona Galdikaitė FDCJ. – Kaunas: Naujasis amžius, 2004. – 256 p.

Knygoje šv. Jėzaus Teresė primena, kaip kilo mintis pradėti karmelitų ordino reformą. Nuosekliai ir plačiai aprašoma, kaip Ispanijoje XVI amžiuje buvo steigiami pirmieji basųjų karmelitų – vyrų ir moterų – vienuolynai, su kokiomis sunkiai įveikiamomis kliūtimis teko susidurti jų steigėjams. Kartu pateikiama daug dvasinio pobūdžio patarimų vienuolynų vyresnio-sioms ir kitoms seserims. Tai Šventosios penkiolikos metų darbo istorija, kurioje daug aukų ir vargų, istorija sielos, kupinos didvyriškumo ir nepalyginamo pasiaukojimo.

Paskyrimai Vilkaviškio vyskupijoje

Kun. **Petras Kražauskas** paskirtas Kauno Panemunės senelių namų kapelionu paliekant jam visas kitas anksčiau pareigas.

-Vk-

Kunigystės auksiniai jubiliejai

Spalio 24 d. Panevėžio katedroje buvo iškilmingai švenčiami mons. Juozapo Antanavičiaus, kan. Vytauto Masio ir kun. Kosto Balsio kunigystės 50 metų jubiliejai. Šv. Mišiose giedojo katedros sumos choras, vadovaujamas Rimanto Mingailos. Per pamokslą prisiminimai apie nueitą kunigystės kelią dalijosi mons. J. Antanavičius. Jis prisiminė, kaip juos į kunigus išventino vysk. K. Paltarokas. Tuomet jų buvo septyniolika. Tai buvo vienas didžiausių kursų pokario seminarijoje. Iš jų kurso liko trylika kunigų. Pradžioje kunigauti nebuvo lengva. Buvo keliama įvairūs valdžios reikalavimai, jautėsi saugumo spaudimas. Monsinjoras apibūdino pašaukimą į kunigystę kaip Dievo malonę. Po Mišių jubiliumus sveikino buvę jų mokytojai, giminaičiai, parapijiečiai.

-kad-

Po rekonstrukcijos pašventinta Šv. Juozapo bažnyčia Vilijampolėje

Spalio 24 d. Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius pašventino po kapitalinės rekonstrukcijos Šv. Juozapo bažnyčią Vilijampolėje. Homilijos metu arkivyskupas kalbėjo apie „mūrinę“ bei „gyvają“ bažnyčią. „Statomi ar atstatomi maldos namai kiekvienai tikinčiųjų bendruomenei labai svarbūs, nes su jais yra susiję svarbiausi Dievą tikinčio žmogaus gyvenimo įvykiai: Krikštas, Pirmoji komunija, Santuoka ir palydėjimas pas Tėvą. Pavargę nuo gyvenimo rūpesčių ateiname čia nurimti Viešpaties artumoje“, – sakė ganytojas. Tačiau, pasak arkivyskupo, amžinajam gyvenimui pasiekti svarbiausia tai, kokią šventovę Dievui pastatome savo širdyje. „Jėzus Kristus įkūrė Bažnyčią ir paskyrė jai užduotį – suburti jo Krauju atpirktuosius žmones į vieną Dievo tautą ir vesti ją į Pažado žemę – amžinąjį gyvenimą. Pirmieji krikščionys bažnyčių ne-

Kauno arkivyskupijos kunigų susirinkimas

Spalio 27 d. Kauno kurijoje vyko arkivyskupijos kunigų susirinkimas. Tradiciškai jis pradėtas bendra susirinkusiųjų Valandų liturgijos malda. Po to Kauno arkivyskupo augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas kunigams kalbėjo apie pradedamus švęsti Lietuvoje, kaip ir visuotinėje Bažnyčioje, Eucharistijos metus. „Popiežius Jonas Paulius II pakvietė švęsti Eucharistijos metus, ir tai labai suprantama, kad pradėdama trečiąjį tūkstantmetį Bažnyčia išskirtinį dėmesį skiria tam, kas yra viso krikščioniškojo tikėjimo ir gyvenimo šaltinis ir viršūnė“, – sakė vyskupas. Pasak jo, ši Bažnyčios kelią žymi ir pastarųjų metų Šventojo Tėvo enciklikos bei kiti Vatikano dokumentai (pvz., „Redemptoris Sacramentum“, „Ecclesia de Eucharistia“, „Mane nobiscum Domine“, „Novo millennio ineunte“, „Dies Domini“).

Vysk. J. Ivanauskas, kuriam Lietuvos Vyskupų Konferencija yra pavedusi vadovauti Eucharistijos metų rengimo komitetui, Kauno arkivyskupijos kunigams išsamiai pristatė Dievo kulto ir sakramentų tvarkos kongregacijos dokumentą „Pasiūlymai ir gairės Eucharistijos metams“ bei aptarė šia proga rengiamas sielovadines gaires Lietuvos kunigams bei tikintiesiems. Vyskupas akcentavo, kad labai svarbu ir patiems kunigams stiprinti savo eucharistinį pamaldumą, ir tikinčiuosius nuolat ugdyti, kad jie sąmoningai bei aktyviai dalyvautų Eucharistijos šventime, ypač sekmadieniais, švenčiant Velykų tridienį, Devintines, išitraukiant į Švč. Sakramento adoracijas. Ganytojas kvietė kunigus ypatingą dėmesį skirti savo parapijų bendruomenių ugdymui.

Susitikimo pabaigoje Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius su kunigais aptarė arkivyskupijos gyvenimo aktualijas, atsakė į kunigų klausimus. Susitikimas užbaigtas bendra malda bei pietumis.

Po to kurijos salėje vyko Kauno arkivyskupijos Kredito unijos visuotinis narių susirinkimas. Unijos valdybai pasiūlius buvo nuspręsta jungtis į Lietuvos centrinę kredito uniją (LCKU), į kurią jau yra įstojusios visos 53 mūsų šalyje veikiančios kredito unijos. Šis visų unijų kooperavimasis, pasak susirinkime dalyvavusio LCKU valdybos pirmininko Ramūno Stankevičiaus, atvers platesnes perspektyvas ir leis pasiekti geresnių veiklos rezultatų.

-dch-

Kunigų diena Kaišiadorių vyskupijoje

Spalio 26 d. Kaišiadorių vyskupijos Sielovados centre vyko Kaišiadorių vyskupijos kunigų pastoracinio ugdymo užsiėmimai.

Pirmoje šio susibūrimo dalyje Kaišiadorių vyskupo generalvikaras kun. teol. dr. Algirdas Jurevičius vyskupijos kunigams pristatė naująjį Laidotuvių apeigyną. Po to kunigai buvo supažindinti su Kaišiadorių vyskupo potvarkiu dėl suaugusiųjų Krikšto vyskupijoje, aptarti kiti einamieji reikalai.

Pristatydamas naująjį Laidotuvių apeigyną, kun. Algirdas Jurevičius apžvelgė žodžio „siela“ vartojimą jame. Anot prelegento, nors Lietuvos vyskupai pataria nevertoti formulės „meldžiamės už N. sielą“, bet siūlo verčiau sakyti: „meldžiamės už mirusį N.“, kunigams pastoracinėje praktikoje žodžio „siela“ nedera visiškai atsakyti. Priešingu atveju bus sunku, pavyzdžiui, tikintiesiems toliau skelbti skastyklos būseną, paaiškinti gedulinių pamaldų, Vėlinių dienos šventimo prasmę ir t. t. Prelegentas atkreipė dėmesį, kad šio žodžio neatsisakoma ir naujajame apeigyne. Pasak kun. A. Jurevičiaus, 1979 m. gegužės 17 d. Tikėjimo reikalų kongregacijos paskelbtame aplinkraštyje „Kai kuriais eschatologiniais klausimais“ teigiama, jog „nėra

jokio pagrindo šį žodį atmesti. Priešingai, Bažnyčia laiko, kad jis yra būtinas kalbinis instrumentas tikėjimui išreikšti. Kun. A. Jurevičius taip pat pabrėžė, jog reikėtų vengti ir nevertoti žodžio „vėlė“, nes jis yra kilęs iš lietuvių pagoniškos mitologijos, todėl jo prasmė aiškinama labai įvairiai ir kartais net krikščioniškam supratimui priešingai: pavyzdžiui, manoma, kad, žmogui mirus, jo vėlė gyvena tarp mūsų ir pan.

Kalbėdamas apie giesmės „Gelbėk mane, Viešpatie...“ giedojimą, prelegentas paaiškino, jog Lietuvos vyskupų instrukcijoje kunigams dėl naujojo Laidotuvių apeigyno nurodoma, kad Liturginės konstitucijos įgyvendinimo taryba 1967 m. gegužės 4 d. pakeitė responsorinę giesmę „Gelbėk mane, Viešpatie...“ kitais responsoriniais giedojimais, nes jos turinys neišreiškia krikščionio mirties velykinio pobūdžio. Kaišiadorių vyskupas, atsižvelgdamas į šią instrukciją, pataria giedoti vargonininko A. Šauklio pagal patariamą liturginį tekstą aranžuotą responsorinę giesmę „Gelbėk mane, Viešpatie, nuo kelių pražūtingų...“. Velykų laikotarpiu labai tiktų vietoj šios giesmės giedoti „Aš esu prisikėlimas ir gyvenimas“ („Laidotuvių apeigos“, Nr. 166).

Kalbėdamas apie maldas prie „calūno“, kun. A. Jurevičius sakė, jog „Laidotuvių apeigos“ reglamentuoja tik laidotuvių liturgiją, bet nereglamentuoja užtarimo maldų už mirusiuosius (prie „calūno“) tvarkos, todėl patartina ir toliau naudotis maldomis, pateiktomis II apeigyne. Dėl gedulinių psalmių giedojimo prelegentas teigė, jog Lietuvos vyskupai pataria gedulinių Mišių pradžioje giedoti psalmes.

Po paskaitos kunigai drauge apžvelgė naujas „Laidotuvių apeigas“, pasimokė giedoti apeigyne nurodytas psalmes, prelegentas atsakė į kilusius klausimus. Vyskupas, apibendrindamas šios temos mintis, pakvietė kunigus nuoširdžiai perimti Bažnyčios naujai nustatytą tvarką dėl laidotuvių, ragino padėti parapijų bendruomenėms perprasti šiuos pakeitimus.

Antrojeje užsiėmimų dalyje kurijos kancleris kun. Gediminas Tamošiūnas supažindino su Kaišiadorių vyskupo potvarkiu dėl suaugusiųjų Krikšto Kaišiadorių vyskupijoje. Vyskupo potvarkyje, remiantis Bažnyčios teisės nuorodomis, teigiama, jog asmenis, sulaukusius 14 metų amžiaus, gali krikštyti tik vyskupas ordinaras, o, vyskupui ordinarui leidus, ir kunigas ar diakonas. Tokio leidimo, kaip nurodo vyskupas, turėtų prašyti parapijos klebonas, į kurią buvo kreiptasi dėl Krikšto; gyvenantiems už vyskupijos ribų, toks leidimas nebus suteikiamas. Potvarkyje taip pat išvardijama, kokių nurodymų paisytina rengiant suaugusiuosius Krikštui. Potvarkyje taip pat pabrėžiama, jog svarbi ir besirengiančiųjų Krikštui praktinė katechezės dalis – dalyvavimas šv. Mišiose (bent jau Mišių Žodžio liturgijoje) sekmadienį ir privalomų švenčių dienomis. Primenama, jog suaugusieji krikštijami pirmiausia Velyknaktį, o Sutvirtinimo sakramentą priima kitu negu Krikštas metu, nebent pats vyskupas teiktų Krikšto sakramentą. Remiantis Bažnyčios teisės nuostatais, primintas Krikštas iškilus mirties pavojui. Vėliau pats vyskupas kunigams papildomai paaiškino, kaip elgtis tada, kai žinoma, kad suaugęs asmuo siekia pasikrikštyti tik todėl, kad artimiausiu metu galėtų priimti Santuokos sakramentą.

Užsiėmimų pabaigoje aptartos aktualios parapiinės katechezės temos, atlikta apklausa apie rengimą Sutaikinimo ir Eucharistijos bei Sutvirtinimo sakramentams vyskupijos parapijose. Kunigams pakartotinai priminta, kad, rengiant vaikus pirmajai Komunijai, galima pasinaudoti Vilniaus arkivyskupijos Katechetikos centro programa „Ateikite visi“. Kunigai taip pat buvo paraginti dalyvauti Aušros Vartų atlaiduose. Kunigų pastoracinio ugdymo užsiėmimai baigėsi pietumis su vyskupu kurijoje.

-kgt-

turėjo, dažniausiai jie meldavosi slapta, kur nors katakombose, bet tai nesukliudė jiems priklausyti Kristaus Bažnyčiai ir vaikščioti Kristaus šviesoje“, – kalbėjo arkiv. S. Tamkevičius Viliampolės tikintiesiems.

Šv. Juozapo bažnyčia Viliampolėje pastatyta 1932 metais. Jos statytojas ir pirmasis parapijos klebonas – kun. Juozapas Dagilis. Bažnyčia turėjo būti laikina, nes buvo parengtas didelės ir gražios mūrinės bažnyčios projektas. Tačiau Antrasis pasaulinis karas sutrukdė įgyvendinti šį projektą iki galo. Iki 1983 m. bažnyčios pirmame aukšte vykdavo pamaldos, o antrajame buvo įrengta klebonija, raštinė ir gyvenamieji butai. Viliampolei išsiplėtus ir pagausėjus gyventojų, parapija nebegalėjo patenkinti tikinčiųjų poreikių, todėl atsirado būtinybė bažnyčią padidinti. 1983 m. buvo atlikta didelė rekonstrukcija: antrame aukšte panaikinti butai, lubos pakeltos iki pastogės. Bažnyčios remonto darbai vyko nuo 1995 iki 1998 m. Rūsyje įrengtos papildomos patalpos *Caritas* veiklai, atnaujinta salė ir kambarys, skirtas vaikams bei jaunimui. 2001 m. prie bažnyčios pastatyta nedidelė klebonija. Paskutinioji rekonstrukcija, pradėta šį pavasarį (projekto autorius – architektas Valentinas Baršauskas, darbus vykdė Darius Pečeliūno įmonė „Viluinė“) iš esmės baigė bažnyčios pritaikymą šiandienams sielovados poreikiams: rūsyje įrengta katechezės klasė, virš bažnyčios – parapijos salė, pačioje bažnyčioje įrengta 350 sėdimų vietų, pakeisti visi langai ir baldai, pastatytas varpinės bokštas.

Šiuo metu Viliampolės parapijoje gyvena apie 35 tūkst. žmonių. Praktikuojančių katalikų yra apie 7 tūkst. Sekmadieniais šv. Mišiose dalyvauja apie 1 100 tikinčiųjų. Šv. Mišios taip pat aukojamos Senelių namuose (Panerių g. 21), Lampėdžių koplytėlėje, prieš didžiąsias šventes sakramentai teikiami ir Kartų namuose.

-dch-

Jaunimo giesmių šventė

Spalio 17 d. Salake buvo surengta Panevėžio vyskupijos jaunimo giesmių šventė, kurioje dalyvavo aštuoniolika chorų iš visos Lietuvos. Šį projektą parėmė Zarasų rajono savivaldybė, Panevėžio vyskupija ir užsienio fondai. Sumos šv. Mišias aukojo Panevėžio

vysk. Jonas Kauneckas. Per pamokslą vyskupas kalbėjo apie jaunystę ir jos misiją šiandiniame pasaulyje. Ganytojas kvietė išlaikyti jaunatvišką dvasią, kuri visa gali. Pasak jo, daugiausia gyvenime pasiekia ne ypatingais talentais apdovanoti, bet nuleidę rankų žmonės. Baigdamas pamokslą ganytojas ragino melstis už popiežių Joną Paulių II jo išrinkimo 26-ųjų metinių proga, taip pat už pašaukimus ir misijas.

Pasibaigus Mišioms, parodomosios programos metu kiekvienas kolektyvas atliko po du kūnius. Po iškilnių kiekvienam chorų šventės dalyviui vyskupas įteikė jaunimo pokalbių su Dievu knygutę „Kelyje“, o šventės organizacinis komitetas – dalyvio diplomą-padėką. Po to įvyko agapė ir vakaronė.

-kad-

Stovykla Naujamiestyje

Panevėžio skautai ir Šv. Petro ir Povilo bažnyčios parapijos jaunimo katalikiškosios organizacijos „Kertinis akmuo“ nariai – iš viso keturiasdešimt jaunuolių – spalio 22–24 d. Naujamiestio parapijos namuose surengė savaitgalio stovyklą „Vaivorykštės tiltas“. Parapijos jaunimo grupei sumaniai vadovauja katechetės Jurga Molokaitė, Zita Petkevičiūtė ir diakonas Saulius Černius.

Stovyklos tikslas – supažindinti su skautų organizacijos principais. Per tris dienas jaunuoliai pagal stovyklos numatytą programą artimiau susipažino vieni su kitais, žaidė įvairius skautiškus žaidimus, prisistatė grupėmis, diskutavo, kaip parapijos gyvenimą padaryti įdomesnį ir prieinamą jaunimui. Stovyklos dalyviai klausėsi paskaitos apie tai, kaip svarbu prasimušti pro vidutinybės kiautą, atrasti buvimo bendruomenėje ir tobulėjimo, kultūrinio ir religinio ugdymosi džiaugsmą bei susirasti bendraminčių. Sekmadienį visi stovyklautojai dalyvavo šv. Mišiose.

-kad-

Nauji Rožinio bendruomenės nariai

Visą spalio mėnesį Prienų parapijos bažnyčioje rožinio maldai vadovavo vaikai, norintys tapti Rožinio ir škaplierių bendruomenės nariais. Du kar-

Kariuomenės kapelionų konferencija

Spalio 13 d. Lietuvos karo akademijoje kariuomenės kapelionams buvo surengta konferencija „Karo kapelionas – vilties skelbėjas“. Pranešimus skaitė svečiai monsinjoras dr. Joe Supa ir atsargos plk. dr. Gary R. Pollittas.

Konferencijoje akcentuota, kad viltis yra tapatinama su tam tikromis individualiomis kiekvienam žmogui arba bendruomenei būdingomis vertybėmis. Dalyvių ir svečių prelegentų gausiai išvardytos vertybės skirstytos į išorines ir vidines, privačias ir visuomenines. Toje vertybių gausoje buvo išskirtos transcendentinės vertybės, kurios viršija įprastas materialines vertybes. Tų vertybių liudijimas ir jų siekis kyla dėl žmogaus egzistencinių poreikių. Dėl to kapelionui, siekiančiam tinkamai motyvuoti jam patikėtus karius, būtina įžiūrėti kiekvienos grupės viltingumo poreikį ir tos vilties stygių. Viltis kario gyvenime turi ne tik motyvuojamąjį, bet ir gydomąjį poveikį. Vilties gydomuoju poveikiu galima įsitikinti, kai jaunas karys nusivilia ankstesniais vilties simboliais ir bando įkūnyti naujus siekius vadovaudamasis laiko patikrintomis prasingomis vertybėmis. Vertybių pakeitimas dažniausiai reiškia vilties atnaujinimą. Toks asmens atsinaujinimas paprastai skatinamas vidinio nepasitenkinimo, o įmanomas dėl Evangelijos gerosios žinios. Konferencijoje pabrėžta, kad kapelionai yra pašaukti spręsti visuomenės ir karių bendruomenės problemą, kylančią dėl transcendentinių vertybių stygiaus. Kapelionai, puoselėdami viltį, gali padėti žmonėms pripažinti ir realizuoti vieną iš aukščiausiųjų vertybių – transcendentinę vertybę.

Kapelionai padėjo kariuomenės vyr. kapelionui plk. Juozui Gražuliui už sudarytą galimybę dalyvauti konferencijoje. Svečiai pasidžiaugė galėję konferencijoje išdėstyti savo mintis ir gyvenimiškus pavyzdžius. Lietuvos ir amerikiečių kapelionų nuomonė buvo vieninga – toks tarptautinis bendradarbiavimas teikia stiprybės ir tikėjimo priimant įvairius gyvenimo, tarnybos bei kitus iššūkius.

-sk-

Seminaras-diskusija „Dvasinė sveikata“ Šiauliuose

Šiaulių miesto savivaldybės Bendruomenės sveikatos taryba jau keleri metai iš eilės organizuoja sveikatos mėnesį. Jo metu vyksta įvairūs sveikatingumo renginiai. Spalio 26 d. Šiaulių universitete buvo surengtas seminaras-diskusija „Dvasinė sveikata“. Renginį vedė Šiaulių universiteto Medicinos katedros docentas Vladas Vaitkevičius ir Šiaulių universiteto kapelionas kunigas Egidijus Venckus.

Sveikindamas susirinkusiuosius, Šiaulių vyskupas E. Bartulis kalbėjo apie šiandieninį pasaulį, kuris, jo manymu, sunkiai serga. „Ar tai ne liga, – klausė ganytojas, – jei nebevertinama tikroji meilė šeimoje, jei patys tėvai nužudo savo kūdikį, jei žmonės taip svaiginasi, kad nebepažįsta artimųjų, žudo vieni kitus iš pavydo? O juk esame skirti laimei, susitikimo džiaugsmui“. Palinkėjęs fizinės bei dvasinės sveikatos, ganytojas kvietė pakeliauti. Tai buvo daroma čia pat, salėje, žiūrint rugšėjo mėnesį vykusio piligriminio žygio iš Kryžių kalno į Šiluvą fragmentus.

Iš Vilniaus atvykęs fokoliarų jaunimas pasakojo apie šio judėjimo atsiradimą bei veiklą. Buvo parodyti 2000-aisiais metais Romoje vykusio fokoliarų jaunimo sąskrydžio fragmentai. Fokoliarė Jolanta apibūdino penkis krikščioniškosios meilės principus: mylėti visus; mylėti pirmam; mylėti matant Jėzų kitame; mylėti kitus kaip save ir mylėti priešą. Po giesmės buvo pristatytas projektas „Afrika“.

Trečioje seminaro dalyje gydytojas Danielius Serapinas perskaitė pranešimą „Parduodama sveikata ir gyvybė“. Teigdamas, jog dar šiame gyvenimi-

me susikuriame rojų arba pragarą, gydytojas kalbėjo apie baisius užmezgotos gyvybės žudymo padarinius. Prelegentas kvietė ateiti prie negimusiems vaikams Rasų kapinėse pastatyto paminklo ir pasimelsti, nes Lietuvoje be galo daug nukapatų genealoginio medžio šakelių.

Kunigas Egidijus Venckus pakvietė į seminarą atėjusius studentus prisidėti prie organizuojamų akcijų: „Bažnyčia ir pataisos inspekcijos“ bei „Vaikų Kalėdos“.

-irat-

Kaune tęsiama sielovados bendradarbių tobulinimosi programa

Kaune ir šiais metais tęsiama Kauno arkivyskupijos sielovados bendradarbių tobulinimosi programa. Pirmasis po vasaros pertraukos seminaras vargonininkams, bažnytinių chorų vadovams bei muzikams buvo surengtas spalio 25 d. Kauno arkivyskupijos Jaunimo centre. Seminarą vedė ses. Celina Rasa Galinytė OCB, dalyviams pristatiusi Valandų liturgijos (*Liturgia horarum*) istoriją, teologiją bei šventimą. Prelegentė pabrėžė, jog ši jau daugiau nei pusantro tūkstantmečio istoriją turinti malda (iki Vatikano II Susirinkimo vadinta *Officium Divinum* – dieviškoji tarnystė) visais amžiais buvo svarbi ne tik vienuoliams bei kunigams, bet ir pasauliečių bendruomenėms ar pavieniams tikintiesiems. „Valandų liturgija – tai Dievo garbinimo, šlovinimo, dėkojimo bei prašymo malda, kylanti iš paties Jėzaus Kristaus raginimo nuolat melstis; tai – mūsų laiko pašventimas Dievui bei nuolatinė jo kontempliacija, nuosekliai ir ritmingai gaivinama Dievo žodžio“, – sakė ses. Celina. Išsamiai paaiškinusi šios maldos dalis bei struktūrą ir šventimą, sesuo pakvietė visus seminaro dalyvius drauge sugiedoti Dieninę valandų liturgijos maldą. Seminaro pabaigoje arkikatedros mišraus choro „Cantate“ vadovė Vita Vaitkevičienė supažindino chorų vadovus su šių metų Šv. Cecilijos šventės programa.

Spalio 27 d. seminarą zakristijonams Kauno arkivyskupijos Jaunimo centre vedęs kun. dr. Arnoldas Valkauskas aptarė atlaidų teologiją bei tradiciją. „Atlaidai – tai viena iš galimybių žmoguje sleistis Dievo malonei“, – kalbėjo prelegentas. Pasak jo, svarbiausia – kiekvieno tikinčiojo asmeninis ryšys su Dievu bei laisvas žmogaus apsisprendimas pasirinkti Dievą kaip absoliutų gėrį. Iš čia kyla ir vadinamosios atlaidų sąlygos: neprisiršti prie nuodėmės, melstis popiežiaus intencija, taip vienijantis su visa visuotine Bažnyčia. Antrojeje seminaro dalyje, kurią vedė s. Pranciška Neringa Bubelytė FDCJ, zakristijonai mažose darbo grupelėse svarstė, kaip kuo geriau pasirengti atlaidams, kad atlaidai parapijose būtų gyva ir visus tikinčiuosius dvasiškai gaivinanti šventė.

-dch-

Paminėtas Klaipėdos šv. Kazimiero bažnyčios penkmetis

Prieš penkerius metus Klaipėdos šv. Kazimiero parapija iš kuklios medinės bažnytukės persikėlė melstis į naująją mūrinę bažnyčią. Įžengimo į naująją mūrinę bažnyčią penkmečio proga spalio 17 dieną – sekmadienį Šv. Kazimiero bažnyčioje aukotos iškilmingos Mišios.

Iškilmės vyko tris dienas. Nuo penktadienio iki sekmadienio buvo adoruojamas Švenčiausiasis Sakramentas – taip pasitiktas bažnyčios jubiliejus atsiliepiant į jubiliejinius Eucharistijos metus. Penktadienio vakarą adoracijai vadovavo parapijos tretininkės ir Klaipėdos Marijos Taikos Karalienės parapijos ateitininkai. Šeštadienį Švenčiausiojo artumoje apmąstyta Viešpaties kančia: giedoti didingieji Žemaičių Kalvarijos kalnai. Adoraciją tęsė Klaipėdos Kristaus Karaliaus parapijos Taizė jaunimo grupelė.

Sekmadienį, pagrindinę iškilmių dieną, devintos valandos Mišiose giedojo Klaipėdos Marijos Taikos Karalienės parapijos grigališkojo choralo stu-

tus per savaitę parapijos namuose vyko susitikimai – katechezės, kurių metu mokytasi rožinio maldos ir patraukliais metodais gilintasi į kiekvieną visų keturių rožinio dalių slėpinį. Per žaidimus, vaidinimus pagal Šventojo Rašto ištraukas, giesmes, individualų ir grupelių darbą, meditacijas vaikai pajuto, kad rožinis yra įdomi ir gyva malda. Spalio 30 d. drauge su tėvais ir parapijos maldos grupės nariais vaikai aplankė Pažaislio vienuolyną, Kardinolo Vincento Sladkevičiaus memorialinį butą-muziejų ir Kauno kunigų seminariją.

Spalio 31 d. parapijos bažnyčioje po su jaunimu šventos Eucharistijos vaikams buvo priimti į Rožinio ir škaplierių bendruomenę. Kiekvienam buvo įteiktas pažymėjimas, rožinis, maldynas su rožinio slėpinių apmąstymais ir škaplierius. Po to parapijos namuose surengta linksma agapė.

-krb-

Susitikimas su ateitininkais

Spalio 30 d. Kaišiadorių vyskupijos Sielovados centre buvo surengtas susitikimas su Ateitininkų organizacijos atstovais iš Vilniaus. Į susitikimą buvo pakviesti vyskupijos mokytojai, aktyvūs parapijų jaunimas, norintis ne tik susipažinti su šia organizacija, bet ir steigti ją savo parapijose.

Ateitininkais susidomėjo aštuonios parapijos. Susitikimo dalyviai buvo supažindinti su ateitininkijos veikla bei organizacijos struktūra. Šiomis ir kitomis aktualiomis temomis susirinkusiems kalbėjo Vaidotas Vaičaitis. Buvo pristatyta jaunučių ateitininkų sąjunga (JAS), moksleivių (MAS) bei sendraugių ateitininkų sąjungos (SAS).

Kaišiadorių vyskupijoje oficialiai veikiančių (iregistruotų) ateitininkų kuopų nėra daug. Pačios aktyviausios – Arkiv. T. Matulionio ateitininkų kuopa Kaišiadoryse ir Kard. V. Sladkevičiaus moksleivių ateitininkų kuopa Merkinėje.

-is-

Kun. dr. K. Trimako paskaita Šiaulių universitete

Spalio 4 d. kun. dr. Kęstutis Trimakas Šiaulių universitete skaitė viešąją paskaitą „Kaip akademinis jaunimas vertina savo tėvą ir motiną. Apklaušos duomenys“, į kurią susirinko tiek

jaunesniosios, tiek vyresniosios kartos atstovų. Jos paklausti atvyko ir Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Šių metų rugsėjo bei spalio mėnesį kun. dr. Kęstutis Trimakas Šiaulių universiteto meninio ugdymo ir tikybos specialybės studentams skaitė paskaitas apie religinį egzistencializmą.

Paskaitos pradžioje prelegentas iškėlė klausimą: „Kodėl mano tėvas apskritai yra tėvas, taip pat galima būtų paklausti, kodėl mano motina apskritai yra motina?“ Pateikdamas studentų apklausos duomenis, psichologijos mokslų daktaras kvietė kartu paieškoti galimų atsakymų. Studentų samprotavimai rodo, kad jaunimas remiasi tradiciškai priimtais tėvo bei motinos įvaizdžiais. Tėvas apibūdinamas kaip šeimos galva. Motina atlieka šeimos širdies vaidmenį. Norima, jog tiek tėvas, tiek motina būtų mylintys, rūpestingi, suprantantys. Deja, tikrovė yra kitokia. Ypač kritiškai žvelgiama į tėvą. Tik 6 proc. sūnų ir dukterų pripažino, kad jų tėvai yra tokie, kokius jie norėtų matyti. Dauguma studentų nenori turėti tokio vyro, koks yra ar buvo jų tėvas, daugelis studentų nenori būti panašūs į savo tėvus.

Apibendrinamas bei pateikdamas išvadas, prelegentas akcentavo, jog šeima yra slėpinys, vedantis į gilumą, kuri padeda suvokti, jog, „apdovanoji Kūrėjo gyvybe, vyras, tapdamas tėvu, ir moteris, tapdama motina, perduoda gyvybę savo vaikams, kurie yra ir Dievo vaikai. Iš Kūrėjo ateina versmė, ir jei vyras ir moteris pasiekia tą gelmę, atsiranda motyvas būti tėvu ir motina“. „Tie, kurie netiki šiuo slėpiniu, turi problemų“, – teigė kun. Kęstutis Trimakas. –*irat*

Keliais žodžiais

Panevėžys. Spalio 25 d. Panevėžio kurijoje per Panevėžio vyskupijos kunigų susitikimą pranešimą apie parapijos pastoracinę veiklą skaitė Kau-no dekanas kun. V. Grigaravičius. Pranešėjas labai vaizdžiai, pasitelkdamas grafikus, schemas, kreives ir diagramas, supažindino su pastoracinio darbo mieste ir kaime dinamika, lėšų paskirstymu atskiroms pastoracinio darbo grandims. Kun. Grigaravičius akcentavo, jog daug kas priklauso nuo entuziastų.

● Spalio 23 d. Švč. Trejybės bažnyčioje vyko tarptautinio vargonų muzi-

dija. Per vaikų ir jaunimo Mišias didingais bažnyčios skliautais kilo jaunimo balsai: giedojo parapijos mokyklų jaunimo jungtinis choras. Vaikai nešė atnašas – gaublių, savo svajonių laiškus, parapijos įsteigimo aktą. Iškilnėse dalyvavo Telšių vyskupas ordinaras Jonas Boruta SJ ir šios parapijos pradininkas vyskupas Antanas Vaičius. Šv. Mišių aukai vadovavęs vyskupas Jonas Boruta SJ priminė, kad šiemet baigiasi jubiliejiniai Šventojo Kazimiero metai. Jis apžvelgė šventojo gyvenimą, kaip pavyzdį iškeldamas neišsemiamą jo dorumą. Šventės dalyvius sužavėjo didysis parapijos choras, vadovaujamas jaunų ir energingų vadovų, kuriems talkino Klaipėdos muzikos centro varinių pučiamųjų kvintetas. Didžiulės bažnyčios mūro sienas sušildė parapijos geradarės, profesionalios floristės D. Sabalionienės nuostabios gėlių kompozicijos.

Penkmečio proga parapijiečiai nuoširdžiai sveikino parapijos kleboną R. Vėlavičių ir jam dėkojo už rūpinimąsi parapijos reikalais. Po iškilmingos Mišių aukos visų laukė šventinė programa. Aklujų ir silpnaregių kultūros centre koncertavo parapijos mokyklų kolektyvai. –*kss*

Šiauliuose paminėtas blaivybės propaguotojas kun. I. Štachas

Spalio 23 d. Šiauliuose paminėtos blaivybės propaguotojo Lietuvoje, ilgamečio Šiaulių šventųjų Petro ir Povilo bažnyčios klebono Ignaco Štacho 150 mirties metinės bei Vyskupo Motiejaus Valančiaus blaivybės sąjūdžio Šiaulių skyriaus 15 metų sukaktis. Minėjimas prasidėjo Šiaulių katedroje šv. Mišiomis. Jas aukojęs Šiaulių vyskupas E. Bartulis per pamokslą kalbėjo apie Dievo nutiestą meilės kelią bei tuos, kurie eina juo pasitikėdami vien savo jėgomis pamiršdami, kad be Dievo jie nieko negali. Ganytojas kvietė būti geraisiais restauratoriais, restauruojančiais savo širdies ir sąžinės paveikslą, kad jame atsispindėtų Dievo paveikslas ir panašumas.

Po Mišių Šiaulių miesto savivaldybėje vykusio koncerto metu dainavo Šiaulių universiteto choras „Bičiuliai“, vadovaujamas docento Stasio Žakalio. Fragmentą iš programos „Credo Omega“ atliko studija „Sintezė“. Jai vadovavo kultūrinės šviečiamosios programos „Pragiedruliai“ prezidentė Irena Žvinklevičienė. Skambėję Šventojo Rašto fragmentai, ištrauktos iš lietuvių ir pasaulio rašytojų kūrybos kalbėjo apie pasaulio tuštybę bei mylinčios žmogaus širdies turtus.

Mokslinę konferenciją, skirtą Ignaco Štacho, kuris, pasak organizatorių, tamsiais Lietuvos metais ėjo blaivybės keliu, 150 mirties metinėms paminėti, sveikinimo žodžiu pradėjo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. „Norėčiau, kad šių dienų Lietuvos žmogus atsigręžtų į Dievą, būtų laisvas, šventas, kilnus ir laimingas žemės keleviis“, – sakė ganytojas.

Konferencijoje daug dėmesio buvo skirta kunigo Ignaco Štacho asmenybei, jo veiklai bei blaivybės sąjūdžio idėjoms. Miesto infrastruktūros skyriaus vedėjas pavaduotojas Vilius Purnas teigė, kad šiuo kunigu šiauliečiai ir visi lietuviai gali didžiuotis. Anot prelegento, kunigas buvo antrasis žmogus Europoje, pradėjęs blaivybės veiklą. Vyskupo M. Valančiaus blaivybės sąjungos Šiaulių skyriaus pirmininkas, Šiaulių ligoninės neurochirurgas ir konferencijos iniciatorius A. Griganavičius apžvelgė blaivybės sąjūdžio veiklą. „Nors susiduriama su įvairiomis kliūtimis, tačiau blaivybės idėja negęsta“, – džiaugėsi chirurgas.

Aleksandra Janulaitė-Davidavičienė, Švietimo ir mokslo ministerijos švietimo plėtotos docentė, kalbėjo apie alkoholio ir narkotikų daromą žalą jaunimui. Medicinos mokslų daktarė palietė opią šiandienos problemą: vaikai jaučiasi nemylimi, todėl griebiasi netinkamų priemonių, kad pasijustų geriau. Docentės teigimu, socialinių įgūdžių formavimas padeda išvengti šių skau-

džių problemų. Prelegento G. Jakubčionio nuomone, alkoholizmo problema turi būti sprendžiama valstybės mastu, kuriant atitinkamus įstatymus.

Diskutuojant akcentuota, kaip svarbu sutelkti dvasines jėgas, propaguoti blaivybę mokyklose, šviesti visuomenę. Blaivybės puoselėtojas Kazimieras Alminas siūlė mokyklose ir kitose įstaigose pakabinti iškalbingą plakatą „Blaivybė – tautos gyvybė“, kuris skatintų žmones eiti blaivybės keliu.

Konferencijai pasibaigus, jos dalyviai aplankė Ignaco Štacho kapą senosiose miesto kapinėse. Čia kunigo atminimas buvo pagerbtas malda ir giesmėmis. -irat-

Vysk. K. Paltaroko vidurinės mokyklos šventė

Spalio 19 d. Panevėžio K. Paltaroko vidurinė mokykla minėjo vysk. Kazimiero Paltaroko gimimo 129 metines ir šventė savo vardadienį. Iškilnėse dalyvavo Vilniaus jėzuitų gimnazijos delegacija, vadovaujama jos direktoriaus. Šventė prasidėjo susikaupti valandėle vysk. Kazimiero Paltaroko kriptoje. Šv. Mišias mokyklos mokiniams, mokytojams ir svečiams aukėjo ir pamokslą pasakė katedros administratorius kun. Tomas Skrudupis.

Po pietų mokyklos aktų salėje mokyklos moksleiviai ir svečiai poetinėmis kompozicijomis pristatė savo mokyklas. Vilniaus jėzuitų gimnazijos direktorius br. Virgilijus Saulius savo žodyje jaunimui kalbėjo apie bendruomenę, apie tai, kad jaunam žmogui labai reikalinga draugų parama. Svečias akcentavo, kaip svarbu atrasti mokymosi, gyvenimo kaip dovanos džiaugsmą ir susirasti bendražygių. Po to jaunimas grupelėmis diskutavo ir dalijosi savo patirtimi.

Anot vysk. K. Paltaroko vidurinės mokyklos direktorės Gražinos Gailiūnienės, toks katalikiškųjų mokyklų bendravimas ir bendradarbiavimas labai naudingas. Ji minėjo, jog bendradarbiavimo sutartis su Vilniaus jėzuitų gimnazija pasirašyta šių metų sausio 26 d., panašias sutartis rengiamasi pasirašyti su Šiaulių bei Telšių katalikiškomis gimnazijomis. Mokykla vykdo mainų programas mokytojų ir mokinių lygmenimis. -kad-

Mirė kun. jubil. Jonas Būga (1916–2004)

Spalio 30 d. mirė ilgametis Barzdų klebonas kun. Jonas Būga, paskutiniu laiku ėjęs šios parapijos altaristo pareigas. Kun. J. Būga gimė 1916 m. sausio 14 d. Pažiegės km., Dusetų parapijoje, Zarasų apskrityje, garsaus kalbininko Kazimiero Būgos brolio Jono šeimoje. Mokėsi Antalieptės progimnazijoje ir Kauno jėzuitų gimnazijoje. Baigęs Kauno kunigų seminariją, 1940 m. birželio 16 d. išventintas kunigu.

1940 m. darbavosi Šiaulėnų, vėliau Šaukoto vikaru. 1941 m. buvo paskirtas Deltuvos, 1943 m. – Siesikų vikaru. 1946 m. sovietų valdžios suimtas, 1958 m. grįžo iš kalinimo ir tremties ir tais pačiais metais buvo paskirtas Kapčiamiesčio altaristu, vėliau Veisiejų altaristu. 1962 m. jam patikimos Veisiejų vikaro, 1967 m. Seirijų vikaru; 1971 m. Barzdų administratoriaus pareigos. 1995 m. nominuotas Barzdų klebonu; 2002 m. paskirtas Barzdų altaristu.

Kun. jubil. Jono Būgos laidotuvių Mišias lapkričio 3 d. Barzdų bažnyčioje aukėjo vysk. Rimantas Norvila ir vysk. Juozas Žemaitis MIC bei apie trisdešimt kunigų. Pamokslą pasakė Lukšių klebonas kun. Gvidas Jonas Pušinaitis. Jis kvietė parapijiečius laikytis tų principų, kurių mokė jų ilgametis klebonas. Po šv. Mišių kun. jubil. J. Būga buvo palydėtas į Druskininkų kapines. Čia atsisveikinimo ir padėkos žodžius tarė Leipalingio klebonas kun. Jonas Alesius, Barzdų seniūnas Remigijus Naujokaitis ir kiti. -Vk-

kos festivalio, skirto čekų muziko, pedagogo, vargonininko Rudolfo Lymano 100-osioms metinėms paminėti, koncertas.

● Spalio 28 d. Petro ir Povilo bažnyčioje surengtas sakralinis koncertas amžinybėn iškeliavusiems Panevėžio menininkams atminti. Per šv. Mišias griežė Panevėžio kamerinis orkestras, kuriam vadovauja Vidmantas Kapučinskas.

● Spalio 25–29 d. Panevėžio XVIII vidurinė mokykla šventė 15-os metų sukaktį. Ta proga spalio 25 d. Panevėžio katedroje už mokyklos bendruomenę aukotos šv. Mišios, kurių koncelebracijai vadovavo katedros administratorius kun. Tomas Skrudupis. Mišiose dalyvavo visa mokyklos bendruomenė, gausus būrys svečių, mokyklos globėjų. Mokyklą pašventino kan. Bronius Antanaitis. Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas mokyklos mokytojams padovanojo meditacijų knygutę „Kelyje“. -kad-

Klaipėda. Spalio 29 d. Pedagogų švietimo centre uždaryta paroda, kurioje eksponuotos dorinio ugdymo ir tikybos mokytojų vaizdinės priemonės: pamokų planai, projektai su iliustracijomis, surengtų seminarų medžiaga, renginių aprašymai ir daug kitų įdomių dalykų.

● Spalio 21 d. Šv. Juozapo Darbininko bažnyčioje koncertavo Klaipėdos muzikos centro kamerinis choras „Cantare“ (vadovas Arūnas Dambrauskas). -dm-

● Lapkričio 1 d. vakarą Klaipėdos šv. Kazimiero bažnyčioje už mirusius meldėsi daug tikinčiųjų. Prieš šv. Mišių auką tikintieji apmąstė Viešpaties Jėzaus Kryžiaus kelią, meldami savo brangiems mirusiesiems amžinos ramybės. Šv. Mišias aukėjo visi parapijos kunigai. Per pamokslą parapijos klebonas R. Vėlavičius kvietė tikinčiuosius branginti mirusiųjų atminimą. Po šv. Mišių aukos visų laukė rimties valanda. Parapijos mišrus choras, Klaipėdos „Žemynos“ vidurinės mokyklos vaikų choras, pritariant vargonams bei styginių kvartetui, atliko Alvydo Remesos „Requiem“ (dirigentas Mindaugas Gudžiūnas). -kss-

Vyžuonos. Spalio 16 d. Kaliekių kaime netoli Vyžuonų vysk. Jonas Kauneckas

pašventino Gedimino būrio vadui ir kitiems partizanams pagerbti pastatytą paminklą. Minėjimo metu giedojo Utenos tremtinių ir kalinių choras.

-kad-

Krikliniai. Spalio 23 d. čia paminėtas partizanų atminimas. Ta proga Panevėžio vysk. Jonas Kauneckas aukojo šv. Mišias ir pasakė pamokslą. Ganytojas citavo partizanų Šventajam Tėvui rašytą laišką, kuriame jie per popiežių kreipėsi į viso pasaulio tautas. Šis laiškas Šventąjį Tėvą pasiekė 1948 m. spalio 1 d. Po šv. Mišių vyskupas miškelyje prie jaunųjų Pasvalio šaulių restauruoto bunkerio pašventino kryžių. Iškilimėse dalyvavo Pasvalio dekanas kun. Algis Neve-rauskas ir Kriklinių klebonas, Pasvalio valdžios atstovai.

-kad-

Utena. Spalio 27 d. Utenos Kristaus Žengimo į dangų bažnyčioje buvo atidaryta suremontuota presbiterijos dalis ir pašventintas naujas altorius. Ta proga šv. Mišias aukojo Panevėžio vyskupas emeritas Juozas Preikšas, jose giedojo Kauno muzikinio teatro solistė Rita Preikšaitė. Šv. Mišiose dalyvavo miesto vadovai, gausus būrys parapijiečių.

-pn-

Tabariškės. Spalio 29 d. Noreikiškių vidurinės mokyklos tikybos mokytoja Julė Vaketienė ir pradinių klasių mokytoja Daiva Petkevičienė šalia mokyklos įsikūrusio lopšelio-darželio „Ažuolėlis“ auklėtiniams organizavo renginį „Gerumo ir meilės ženklai mūsų vaikystėje“, kuriame į bendrą visumą buvo sujungti tikybos, muzikos, dailės, choreografijos dalykai.

● Spalio 30 – lapkričio 7 d. ketvirtųjų klasių mokiniai, vadovaujami tikybos mokytojos Julės Vaketienės, Ringaudų gyvenvietės bibliotekoje surengė karpinių parodą Vėlinių šventėms paminėti.

-jv-

DVEJOPAS ADVENTAS

I advento sekmadienis (A)

Iz 2, 1–5; Rom 13, 11–14; Mt 24, 37–44

Pirmuoju advento sekmadieniu pradėdame naujuosius liturginius metus. Žodis „adventas“ reiškia atėjimą. Tačiau dienos skaitiniuose minimas dvejopas atėjimas. Pirmasis skaitinys iš Izaijo knygos kalba apie tą, kuris atneš taiką tautoms ir gentims. Jos „perkals kalavijus į arklus ir ietis į pjautuvus“. Visa Bažnyčios tradicija supranta, kad Jeremijas kalba apie būsimąjį Mesiją, jo istorinį įsikūnijimą. Tačiau, pasak šv. Justino, Jėzaus atėjimas yra dvejopas. Pirmasis – kaip Gerojo Ganytojo, antrasis – kaip Aukščiausiojo Teisėjo.

Ką mes žinome apie pirmąjį Jėzaus atėjimą? Pasaulio bibliotekose sukaupta daugybė knygų, kalbančių apie Jėzaus asmenį. Kas galėtų jas perskaityti? Iš visų jų mums artimiausios Evangelijų knygos, kuriose įamžinta daug brangių mūsų Išganytojo žodžių. Jo Gerosios Naujienos esmė yra meilė, gailėstingumas, viltis. Užtenka paskaityti Sūnaus palaidūno palyginimą, kad atgautume pasitikėjimą, kad suklupę išdrįstume tarti: „Kelsiuos ir eisiu pas tėvą“. Ar ne to norėjo Viešpats, pavaizdavęs mums grįžtantį sūnų?

Mylimasis Kristaus apaštalas Jonas, klausęs Jėzaus širdies plakimo, rašė: „Mano vaikeliai, rašau jums tai, kad nenusidėtumėte. O jei kuris nusidėtų, tai mes turime Užtarėją pas Tėvą, teisųjį Jėzų Kristų. Jis yra permaldavimas už mūsų nuodėmes, ir ne tik už mūsų, bet ir už viso pasaulio“ (1 Jn 2, 1–2).

Šios dienos liturgija kalba apie antrąjį atėjimą, kuris įvyks pasaulio pabaigoje. Meilinga Šventojo Rašto nuotaika keičiasi: „Tuomet danguje pasirodys Žmogaus Sūnaus ženklas, o visos žemės tautos ims raudoti ir pamatys Žmogaus Sūnų, ateinantį dangaus debesyse su didžia galybe ir šlove“ (Mt 24, 30). Šis atėjimas bus nelauktas ir netikėtas, panašiai kaip tvanas, kuris užėjo žmonėms to visai nesitikint. Jėzus kviečia budėti ir būti pasirengusiems. Tai galioja visiems, nes niekas nežino, kada jam išmuš susitikimo valanda.

Apie savo antrąjį atėjimą pats Jėzus pasakė labai pamokantį ir prasmingą palyginimą: „Kai ateis Žmogaus Sūnus savo šlovėje ir kartu su juo visi angelai, tada jis atsisis savo garbės soste. Jo akivaizdoje bus surinkti visų tautų žmonės, ir jis perskirs juos, kaip piemuo atskiria avis nuo ožių“ (Mt 25, 31–32). Tai ne gerasis Ganytojas, kuris palieka devyniasdešimt devynias avis ir eina ieškoti pražuvusių. Tai bus Teisėjas, kuris jau nebeieškos pražuvėlės, bet atskirs blogąsias nuo gerųjų. Kokio sprendimo galiu tikėtis?

Prisiminkime vieną įvykį iš Senojo Testamento knygų. Tai mums gerai žinoma istorija apie Juozapą Egiptietį. Jį broliai pardavė į vergiją. Tačiau Egipte jis buvo išaukštintas ir tapo viso krašto valdytoju. Juozapo sumanaus valdymo dėka kraštas praturtėjo. Kai kilo badas, žmonės plūdo į Egiptą, prašydami maisto. Atvyko ir Juozapo broliai. Kokia baimė turėjo apimti Juozapo brolius, kai jie sužinojo, kuo yra tapę jų parduotas brolis. Jie dabar laukė keršto ir bausmės. Kokie jie būtų buvę laimingi šią valandą, jeigu nebūtų kėsinęsi į savo brolių, jeigu nebūtų jo pardavę! Kaip dabar su jais pasielgs Juozapas, turintis tokią galią? Šiandien kiekvienas baimingai klausime savęs, kaip su manimi pasielgs Žmogaus Sūnus, kurį tiek kartų esame išdavę?

Apreiškimo knygoje randame perspėjimus įvairių bendrijų vyskupams: „Efezo bendrijos angelui rašyk: <...> 'Aš žinau tavo darbus, tavo triūsą ir tavo ištvermę <...> Bet aš turiu prieš tave tai, kad palikai savo pirmąją meilę. Taigi prisimink, nuo kur nupuolei, atsiversk ir vėl imkis pirmųjų darbų!'".

Sardų bendrijos angelui rašyk: „Aš žinau tavo darbus: tave vadina gyvu, o tu esi lavonas. Pabusk ir stiprink, kas dar nenumirė! Aš nerandu tavo darbų, kurie būtų atlikti mano Dievo akivaizdoje <...> Jeigu nebudėsi, aš ateisiu kaip vagis, ir tu nežinosi, kurią valandą tave užklupsiu“.

Šiandien Bažnyčia visus kviečia stabtelėti ties žodžiu *budėkite!* Ką jis reiškia? Ar jis skirtas tik pagąsdinti? O ne! Kristus atėjo ne gąsdinti, bet kvieisti atgimimui. „Jei kas neatgims iš aukštybės, negalės regėti Dievo karalystės“ (Jn 3, 3).

Šv. Augustinas, ilgai svyravęs, vis nesiryžęs keltis iš savo nedoro gyvenimo, išgirsta netikėtą paragimą: „Imk ir skaityk!“ Apsidairęs jis nieko nematė, bet šalia savęs pastebėjo gulinčią knygą. Tai buvo Šventasis Raštas. Atsiverčia pirmą pasitaikiusią vietą ir skaito. Tai ta pati vieta, kurią šiandieną girdėjome antrajame skaitinyje: „Supraskite, koks dabar laikas. Išmušė valanda jums pabusti iš miego. Dabar išganymas arčiau negu tuomet, kai įtikėjome. Naktis nuslinko, diena prisiartino. Tad nusimeskime tamsos darbus, apsiginkluokime šviesos ginklais! Kaip dieną elkimės padoriai, saugodamiesi apsirijimo, girtavimo, palaidumo, neskaistumo, nesantaikos ir pavyduliavimo. Apsivilkite Viešpačių Jėzumi Kristumi ir nelepinkite savo kūno, netenkinkite jo geidulių“.

Šiandien Bažnyčia mus ragina atsigrežti į save ir paklausti: ar esu pasirengęs susitikti su savo dangiškuoju Tėvu? Prašykime Viešpatį, kad mūsų žemiškosios kelionės pabaiga, tegu ir skausminga, atvertų duris į Avinėlio puotą.

Parengė V. S.

DIEVO KARALYSTĖS ŠAUKLYS

II advento sekmadienis (A)

Iz 11, 1–10; Rom 15, 4–9; Mt 3, 1–12

Šiandien prieš mus įspūdingas Jono Krikštytojo paveikslas. Tai žmogus, kuris tiki tuo, ką skelbė pranašai. Jonas galingu balsu ragina žmones rengtis Dievo pažadėtai karalystei, nes jau ateina jos kūrėjas – „Galingesnis“, kuriam jis nevertas nė kurpių nuauti.

To meto žmonėms tai nebuvo nelaukta žinia. Pasak istoriko Svetonijaus, „Visuose Rytuose plito senas ir pastovus įsitikinimas, kad į pasaulio likimą įrašyta, jog iš Judėjos tuo metu ateis pasaulio valdovas“. To valdovo laukimas buvo ypač savas žydų tautai. Senojo Testamento knygoje kupina pažadų. Antai psalmininko vizija: „Klestės jo dienomis teisingumas, gražiausia ramybė – kol švies padangėj mėnulis. Jis viešpataus nuo Jūros lig Jūros, nuo Upės ligi skritulio krašto“. Nenuostabu, kad žmonės išgirdę apie šį naują Dievo karalystės šauklį, skubėjo į dykumą paklaustyti jo dvasią keliančių žodžių.

Jono žodžiai buvo žmonių kvietimas į atgailą, pasirengti dalyvauti besiantinančioje Dievo karalystėje. Jo pamokslai iš tiesų buvo įspūdingi: „Štai kirvis jau prie medžio šaknų, ir kiekvienas medis, kuris neduoda gerų vaisių, bus iškirstas ir įmestas į ugnį. <...> Jo rankoje vėtyklė, ir jis išvalys savo kluoną“.

Jonas Krikštytojas žinojo pranašystes, bet jam buvo duota ir ypatinga malonė. Jis dar motinos iščiose pajuto priartėjusį savo Viešpatį ir dabar galingu balsu ragina savo tautą atgailauti ir atsiversti. Tauta išgirdo Jono balsą, klausėsi jo žodžių, krikštijosi.

Bet, deja, kai pasirodė tasai, kurį Jonas paskelbė, tautoje kilęs sujudimas netrukus ėmė blėsti. Tauta, patikėjusi, kad greitai bus telkiami kovotojai, naujasis karalius rinksis geriausius Izraelio vyrus ir stos į kovą su pavergėjais, nematė jokių karinio pasirengimo ženklų. Ar šiandien mes nesame panašūs į nusivylusius izraelitus? Ar nelaukiame Mesijo, kuris mus aprūpintų ir duona, ir žaidimais?

Laukiam Kalėdų šventės. Tik mūsų širdys jau nesuvirpės džiaugsmu, kad ateina Karalius. Dėl jo Užgimimo šventės nekils jokie sąjūdžio. Tiesa, pasipuoš vitrinos, geri tėveliai ieškos dovanėlių mažiesiems, vienur kitur bus

deginamos žvakutės, bet tyruose šaukiančiojo balso niekas nenorės klausyti. Mūsų tautos elitas ir toliau dalys pažadus, partijos viena kitą kaltins nepateisintais žmonių lūkesčiais. Mafijos ir toliau kurs savo planus, net dairysis į valdžios viršūnes, negimę kūdikiai ir toliau bus išmetami į konteinerius, o valdantieji gražins savo pilaites, nematydami ieškančiųjų maisto liekanų jų šiukšlių dėžėse. Prisipažinkime, ir mes, kaip toji žydų tauta, norėtume kitokio Mesijo. Tokio, kuris atneštų mums gerovę, aprūpintų mus duona ir pastoge, kad be darbo galėtume ramiai gyventi, o senatvėje naudotis nupelnytu poilsiu. Tai mūsų nuolatinė svajonė. Dievo karalystė, kuri nežada žemiškosios gerovės, mums nerūpi.

Kokių tik kelių neišmėgino žmonija, ieškodama karalystės, kurioje žmonės patenkintų savo duonos ir žaidimų alkį. Viena po kitos keitėsi valstybinės santvarkos. Monarchija, demokratija, socializmas, liberalizmas.

Kristus nenustatė žmonėms socialinių taisyklių. Tačiau tai, ką jis pasakė, galioja visoms santvarkoms, visoms sistemoms. Velnio gundomas jis ištarė lemtingus žodžius: „Žmogus gyvas ne viena duona, bet kiekvienu žodžiu, kuris išeina iš Dievo lūpų“. Tai žinome, tuo tikime, bet vėl pasiduodame žemiškojo rojaus iliuzijoms. „Duonos ir žaidimų!“ – nuolat girdime savo pašamonėje ir širdimi jungiamės prie Romos cirko minios.

Kadaise Viešpats skausmingai kreipėsi į savo tautos vaikus: „Jeruzale, Jeruzale! Tu žudai pranašus ir užmuši akmenimis tuos, kurie pas tave siųsti. Kiek kartų norėjau surinkti tavo vaikus, kaip višta surenka savo viščiukus po sparnais, o tu nenorėjai!“ Jeruzalės vaikai nepažino savo applanymo meto. Užuoat priėmę jo meilės konstituciją, jie atsikratė savo ilgai laukto Gelbėtojo prikaldami jį ant kryžiaus.

Per visą istoriją Jėzus per savo Bažnyčią kviečia žmoniją eiti meilės keliu. Deja, jos balsas lieka tyruose šaukiančiojo balsu. Žmonija ir vėl žengia savo pasirinktu puikybės, melo, klastos ir jėgos keliu. Ar kada nors bus išgirstas Jono Krikštytojo balsas: „Taisykite Viešpačiui kelią!“?

Šiandien gera proga kiekvienam krikščioniui pažvelgti į save. Ar pažinome savo applanymo metą. Kiek kartų Viešpats tiesė mums draugystės ranką, ir mes ją atstūmėme?! Mums jau atrodo, kad Viešpats nevertas net to, kad sekmdienį jam paaukotume bent valandėlę. Ištisis metus nešiojame savo širdyje gyvačių lizdą ir nematome kunigo, kuris mūsų laukia klausykloje.

Šią savaitę minėsime Švenčiausiosios Mergelės Marijos Nekaltąjį prasidejimą. Paveiksluose Marija vaizduojama kaip moteris, pamynusi žalčio galvą. Tai mūsų viltis! Klastingasis žaltys nugalėtas; Dievo karalystė tikrai ateis! Tik ar būsime jos verti? Ieškokime jos visomis išgalėmis, o visa kita bus mums pridėta (plg. Mt 6, 33).

Parengė V. S.

ŠVENTOJO JONO ABEJONĖS

III advento sekmdienis (A)

Iz 35, 1–6a.10; Jok 5, 7–10; Mt 11, 2–11

Šiandien matome šv. Joną kalėjime. Jis nubaustas už tai, kad išdrįso karaliui Erodiui papriekaištauti dėl piktinančios santuokos: „Nevalia tau gyventi su brolio žmona“.

Kalėjime jo ausį pasiekė kalbos apie Jėzaus veiklą, ir jis pradeda abejoti: ne tokį įsivaizdavo tautų lauktąjį Mesiją. Juk pranašai jį vaizdavo kaip galingą karalių, kuris valdys visą žemę. Antai pranašas Zacharijas skelbia: „Viešpats bus karalius visoje žemėje – tą dieną bus vienas Viešpats ir vienas jo vardas“ (Zch 14, 9). Pasak Danieliaus, „Jam duota valdžia ir garbė, ir karalystė, idant jam tarnautų visų kalbų tautos ir gentys. Jo valdžia yra amžina valdžia, tverianti amžinai, ir jo karalystė niekad nebus sunaikinta“ (Dan 7, 14).

Stebėdamas Jėzaus pirmuosius viešojo gyvenimo žingsnius, Jonas nemato jokių ženklų, kad Jėzus ruoštųsi perimti valdžią, ir jo širdyje gimsta abejonės. Per savo mokinius Jonas atvirai klausia Jėzų: „Ar tu esi tas, kuris turi ateiti, ar mums laukti kito?“

Jėzus į šį klausimą atsako netiesiogiai: neneigia, kad jis yra tautų lauktasis, bet savo mesijinę veiklą paaiškina žodžiais, kuriuose atsispindi Izaijo pranašystė: „Keliaukite ir apsakysite Jonui, ką čia girdite ir matote: aklieji praregi, raišieji vaikščioja, raupsuotieji apvalomi, kurtieji girdi, mirusieji prikeliami, vargdieniams skelbiama geroji naujiena“. Savo atsakymu Jėzus parodo, kad pranašystės apie Mesiją turi dvejopą prasmę. Vienos kalba apie jo Karalystės galutinę pergalę, o kitos – apie jo žemiškąjį gyvenimą, kančią ir mirtį.

Jono klausimas, kas yra Jėzus, aktualus ir šiandien. Tačiau dabar jis liečia ne Jėzaus asmenį, bet jo Bažnyčią. Tai iš esmės tas pats klausimas, nes Bažnyčia yra tas pats, žmonių istorijoje pasiliekančias, Kristus. Vis dėlto mūsų amžiui būdinga abejoti šiuolaikinės Bažnyčios misija. Ne kartą girdime sakant: tikiu Kristų, bet nepripažįstu Bažnyčios. Mūsų dienų liberalaus krikščionio požiūrį į Bažnyčią išreiškia vienur kitur girdimi šūkiai: Jėzui – taip! Bažnyčiai – ne! Tai daugelio mūsų laikų krikščionių neribotos laisvės pagunda, kelianti klausimą, kas yra Bažnyčios tapatybė. Jonas kadaise suabejojo Kristumi, nematydamas jo karališkosios didybės, o mes dažnai abejojame savo Bažnyčia nematydami jos žemiškosios galybės.

Kas gi yra toji Bažnyčia? Ar tai ne Kristus kūnu maitinama Dievo tauta? Deja, naujojo amžiaus vaikams reikia kitokios Bažnyčios, tokios, kuri prisitaikytų prie jų naujojo amžiaus neapibrėžtų vizijų. Ar pagrįstas mūsų laiko žmonių noras turėti Jėzų be Bažnyčios? Norėdami būti teisūs, privalome pripažinti, kad ne kas kitas kaip Bažnyčia amžių būvyje Jėzų išsaugojo mūsų dienoms. Ar šiandien dar kam nors rūpėtų Jėzus, jeigu Jis negyventų mūsų bažnyčiose, nebūtų jos atstovų skelbiamas, nebūtų Jo kūnu maitinamasi? Kristui bei jo apaštalams Bažnyčia ir Kristus yra viena. Pats Kristus save pavadino vynmedžiu, prie kurio prigludusios šakelės. „Kaip šakelė negali duoti vaisiaus pati iš savęs, nepasilikdama vynmedyje, taip ir jūs bevaisiai, nepasilikdami manyje“ (Jn 15, 4).

Tvirčiausias Bažnyčios tapatybės laidas yra jos ryšys su Kristumi. Šv. Paulius rašo: „Kaip vienas kūnas turi daug narių, o visi nariai, nepaisant daugumo, sudaro vieną kūną, taip ir Kristus“ (1 Kor 12, 12). Tiesa, anaipol ne visi Bažnyčios nariai yra šventi, bet pati Bažnyčia aiškiai suvokia, kad jai priklauso ne tik šventieji, bet ir nusidėjėliai. Pasak Kristaus palyginimo, Bažnyčios dirvoje auga kviečiai ir raugės drauge. Kitu atveju Kristus moko, kad į žvejų tinklą patenka ne tik geros žuvys, bet ir blogos. Šv. Augustinas, aptardamas Bažnyčios žemišką būvį, rašė: „Dar yra naktis“. Pats Augustinas mums yra gražiausias pavyzdys, kaip nusidėjėlis, ilgai klaidžiojęs pasaulio klystkeliais, Bažnyčios prieglobstyje gali tapti visai nauju žmogumi. O ne! Nuodėmingi Bažnyčios nariai nemažina jos šventumo. Atsakyk sau, kaip tu jaustumėis tokioje Bažnyčioje, kur šventumas jau būtų įgyvendintas iki galo? Kaip tu, iš prigimties linkęs į nuodėmę, pasijustum tarp šventųjų, neturinčių jokių žmogiškųjų silpnybių, kaip tu atskleistum savo sąžinę kunigui, kuris nežinotų, kas yra nuodėmė?

Bažnyčia jau 2000 metų keliauja dulkinais žemės keliais. Ar reikia stebėtis, kad jos rūbas yra sudulkėjęs, kad jos veidas raukšlėmis išvagotas. Bet ji išlieka ta pati Kristus įsteigta Bažnyčia. Apaštalus jis pasirinko ne išminčius, ne mokslo žvaigždes, bet paprastus vėjo ir saulės nugairintus žvejus. Tokia Bažnyčia liko ir šiandien. Jai vadovauja palinkęs senelis, vyskupais ji renkasi ne mokslo įžymybes, šventaisiais skelbia ne istorijos korifėjus. Ji paprasta, visiems prieinama ir kaip niekas kitas linki mums Kristaus atneštos taikos ir ramybės.

Kadaise Bažnyčią mes vadindavome motina. Ar netinka jai ir šiandien šis vardas? Argi ji nėra mūsų motina, susirūpinusi dėl kiekvieno mūsų neatsargaus žingsnio, dėl kiekvieno melagingai išstarto žodžio, dėl kiekvienos pavojingos draugystės? Mylėkime savo Bažnyčią, nežiūrėdami jos vaikų klystelių. Katalikas priima Bažnyčią tokią, kokia ji yra, nes tokioje Bažnyčioje jis mato Dievo šventumo, teisingumo ir gerumo reiškimąsi.

Parengė V. S.

JUOZAPO PAŠAUKIMAS

IV advento sekmadienis (A)
Iz 7, 10–14; Rom 1, 1–7; Mt 1, 18–24

Šis paskutinis advento sekmadienis priartina mus prie didžiojo Viešpaties įsikūnijimo slėpinio. Prieš mūsų akis visa šventoji šeima, pasirengusi švęsti Emanuelio užgimimą. Išsklaidytas paskutinis debesėlis, drumstęs Juozapo sąmonę. Apie tai šios dienos Evangelija sako: „Juozapas, būdamas teisus ir nenorėdamas daryti jai nešlovės, sumanė tylomis ją atleisti“. Supraskime, į kokią keblią padėtį pateko šis doras vyras, kai pamatė savo skaisčią

sužadėtinę besilaukiančią kūdikio. Mergaitė, įsipareigojusi amžinai skaistybei, laukia kūdikio! Kaip pasielgs šis Dievo Apvaizdos numatytas vyras? Jis nenori įtarti savo sužadėtinės, bet ir paaiškinimo neranda. Tokiu kritišku momentu teisiam vyrui kelią parodo Dievas. Juozapas girdi žodžius: „Nebijok parsivesti savo žmonos Marijos, nes jos vaisius yra iš Šventosios Dvasios. Ji pagimdys sūnų, kuriam tu duosi vardą Jėzus, nes jis išgelbės savo tautą iš nuodėmių“. Tokiu būdu išsklaidyti tamsūs nežinios debesys, slėgę kilnaus vyro sielą. Tepamoko šv. Juozapas mus visus pasitikėjimo. Dievo įsikūnijimas buvo jam skaudus išbandymas, bet jis pasitikėjo Dievo Apvaizda. Savo išrinktuosius Dievas ne kartą išmėgina, bet po skaudžių išbandymų visuomet ateina Dievo pagalba.

Šis įvykis ne tikrai Dievo pagalba kenčiančiam vyrui. Tai ypatingas Dievo pavedimas: saugoti, maitinti ir aprūpinti šventąją šeimą, kuri atiduodama jo globai. Dievo Apvaizda rūpestingajam Juozapui skiria vietą tarp pačių artimiausių Dievo plano vykdytojų.

Šiandien, pažvelgę į šventosios šeimos globėją, kiekvienas paklauskime savęs: ar aš neturiu Dievo pavedimų, ar man Dievas neskyrė uždavinių, kuriuos tik aš galiu atlikti? Gal savo pilkoje kasdienybėje nematai nieko reikšmingo, nieko svarbaus, gal tavo santykiai su artimaisiais ir pažįstamais paprasti, pareigos nereikšmingos, bet ar ne tam Dievas tave pašaukė, kad, atlikdamas savo gal menkus uždavinius, taip prisidėtum prie Dievo plano? Šv. Teresė Avilietė, iškilusi į dvasingumo aukštumas, nuolat tikino, kad šventumo esmė – rūpestingai atlikti savo pareigas. Juozapo, kaip šventosios šeimos globėjo, pašaukimui labai artimas yra šeimos tėvo pašaukimas.

Šiandien tėvą suprantame kaip šeimos ekonominės bazės kūrėją. Jeigu šeima turi pastogę, duonos – šeimos tėvas geras. Bet ne mažiau svarbu, kad šeimos tėvas būtų ir dvasinių vertybių puoselėtojas. Kada ne kada, bet mūsų amžiuje, kai tiek daug kalbama apie kultūrą, civilizaciją, psichologiją, švietimą, šeimos tėvas neturi būti abejingas tam, ką veikia jo vaikai, kuo jie gyvena. Kompiuteris, internetas ar televizorius neišugdys jauno žmogaus dvasios. Neužtenka vaikui turėti tėvą. Jam reikia gero tėvo, kuris nuolat rodytų gyvenimo pavyzdį.

Vienas vyras, sulaukęs savo pirmojo vaiko, metė rūkyti. Kas paskatino padaryti tokį nelengvą žingsnį? Jis tai paaiškino visiškai paprastai: „Šeima, vaikai... Juk nuo vaiko nepaslėpsi cigarečių. Rūkantis tėvelis jam atrodys vyriškumo įsikūnijimas. Jam visada rūpės elgtis taip, kaip elgiasi tėvelis“. Štai kodėl tas vyras atsisakė blogo įpročio. Jis rūpinosi saugoti savo vaiką nuo blogo pavyzdžio.

Daugelis tėvų labai klysta palikdami vaikus auklėti vien tik mokyklai. Deja, dažnai mokykloje vaikai įgyja tik žinių. Mokomi vaikai, kaip išvengti nuodėmės padarinių, bet nepaisoma jų ištakų, visiškai nesirūpinama vaiko sąžine. Į kokį žmonijos istorijos laikotarpį bepažvelgtume, visų laikų pedagogai šalia mokykloje teikiamų žinių, reikalauja ir dorinio ugdymo. Ugdymas – tai auklėjimas, dorybių puoselėjimas, pratinimas prie doro, sąžiningo gyvenimo. Deja, mūsų krašto mokyklose trūksta pusiausviros tarp mokymo ir ugdymo. Nepasitikėjime vien valdišku švietimu, jauskime ir savo atsakomybę, turėkime savo galvą ir savo sąžinę.

Gerieji žmonės, patikėkite, kad nėra geresnės ugdytojos už Katalikų Bažnyčią. Jūsų vaikų sugaištas laikas maldoje, bažnyčioje, Eucharistinėje Aukoje atneš šimteriopą vaisių. Statistika rodo, kad tarpukario laikotarpiu mūsų tauta pasižymėjo stipriomis šeimomis. Vienas svarbiausių šeimyninės ištikimybės garantų buvo pagarba Santuokai. Prie altoriaus buvo duodama amžinos ištikimybės priesaika. Tai buvo daroma tvirtai tikint. Kritiškomis šeimyninio gyvenimo akimirkomis ši prie altoriaus duota priesaika buvo tvirta atrama, sauganti nuo lemiamos klaidos. Ta proga norisi kreiptis į jaunus žmones: ruošdamiesi šeimos gyvenimui, nesibaiminkite kelias savaites skirti pasirengti Santuokos sakramentui. Tos savaitės jums atneš gausius procentus.

Bažnyčia tiki, kad šventasis Juozapas, kuriam Dievas patikėjo šventąją šeimą, yra ypač jautrus ir visai Dievo vaikų šeimai. Maldoje į šv. Juozapą kreipiamės: „Kaip anuomet išgelbėjai Kūdikėlį Jėzų iš gresiančio jo gyvybei pavojaus, taip dabar gink šventąją Dievo Bažnyčią nuo priešų žabangų ir nuo visokių nelaimių“. Tenemažėja mūsų pasitikėjimas šiuo Dievo Apvaizdos vyru.

Parengė V. S.

Kard. A. J. Bačkio homilija

**Teologinis sielovadinis simpoziumas rengiantis
Tarptautiniam Eucharistiniam kongresui
Gvadalachara, 2004 m.**

Mieli Broliai ir Seserys,

Evangelija mums pasakoja, kaip apaštalai susirinko melstis. Jie meldėsi ne vieni. Kartu su jais buvo ir Dievo Motina Marija. Apaštalai meldėsi, reikšdami pasitikėjimą Dievo meile ir Jo begaliniu gailėstingumu. Jėzaus mokiniai meldėsi drauge su Ta, kuri buvo apaštalams ir lieka mums geriausias pavyzdys, kaip Dievo gailėstingumą priimti ir Jo meilėje dalyvauti. Marija tarsi subūrė juos ir stiprino jų malda, pripildė ją pasitikėjimo Viešpačiu.

Kiekviena šalis turi ypatingą vietą, kurioje gali geriausiai suprasti, tarsi savo akimis regėti, kaip apaštalai meldžiasi drauge su Marija. Meksikoje tai – Gvadelupė. Mano krašte, Lietuvoje, tokia vieta yra Aušros Vartų Gailėstingosios Dievo Motinos šventovė. Ši mažutė koplytelė virš miesto sienos vartų, kuri ištisai nukabinta tikinčiųjų padėkos ženklais – votais, niekada nebūna tuščia. Iš aplinkinių ir tolimų šalių atvykę žmonės koplaipais, kad pažvelgtų į švelnias Motinos Marijos akis, kad tyloje jai išsakytų visus savo skausmus, savo nerimą, viltis ir troškimus. Tai vieta, kur po ilgos kelionės ar sunkios ligos pirmiausiai ateinama padėkoti ir su vaiko ilgesiu pasveikinti savo Motiną. Jauni ir pagyvenę suklaupę aplink Marijos altorių tyliai varsto rožinio karolėlius kartodami: „Sveika, Marija...“

Lietuvos žmonės nuo seno mylėjo Dievo Motiną ir meldė jos užtarimo. Pirmojo pasaulinio karo metu, kai Lietuvoje kariavo vokiečiai su rusais, vokiečių kareiviai prašydavo žmonių parodyti pasą, kad įsitikintų, ar šie yra vietiniai gyventojai. Tačiau ne visi lietuviai turėjo pasą. Tuomet jie rodydavo rožinį ir kareiviams to užtekdavo. Rožinis buvo iškalbingas dokumentas, it tapatybės liudijimas.

Sovietams ateistams okupavus Lietuvą, prasidėjo žiauriausi lietuvių trėmimai į Sibiro ledynus. Ištisos šeimos su mažais vaikais buvo sukišamos į gyvuliams vežti skirtus traukinius ir siunčiamos į tremtį. Paprastai susiruošti tokiai kelionei duodavo labai mažai laiko. Dažnas lietuvis pasakoja, kad pirmasis daiktas, kurį jie pasiėmė vežami iš namų, buvo rožinis. Kareiviai rožinį atimdavo, nes matė, kad tai yra nekaltų persekiojamųjų jėgos ir stiprybės ginklas. Tuomet kaliniai pasidarydavo rožinį iš duonos: suvilgę seilėmis ir suvynioję minkštimą, rutuliuką perverdavo siūlu, sudžiovindavo ir meldavosi. Vieną tokį rožinį saugome Vilniuje, mano namuose.

Kodėl Marija buvo jiems ir yra mums tokia svarbi, tokia brangi? Ji buvo ta Moteris, kuri visiškai pasiaukėjo Dievo valiai, kuri niekada nebuvo nuo Jo pasitraukusi. Jos išciose įsikūnijo Dievo Sūnus, Ji augino ir maitino Dievą, Ji lydėjo Kristų Jo žemiškoje kelionėje, stovėjo po Jo kryžiumi, tikėjo Jo prisikėlimu. Ji buvo tarp apaštalų, vieningai atsi-

dėjusių maldai pirmojoje Bažnyčios bendruomenėje. Šventasis Tėvas Jonas Paulius II Mariją vadina „Pirmuoju tabernakuliu istorijoje, – kur Dievo Sūnus, dar neregimas žmogaus akims, leidžiasi pagarbinamas Elzbietos, jo švietai tarsi sklindant per Marijos akis ir balsą“.

Marijos tikėjimas Jėzaus dieviškumu drąsina ir mus tikėti, kad Eucharistijos slėpinyje duona ir vynas čia ir dabar tampa tuo pačiu Jėzumi – Dievo ir Marijos Sūnumi. Motinos atpažįsta savo sūnus, savo pražuvusius vaikus net po daugybės metų iš plaukų sruogos ar sudūlėjusios rūbo skiautės. Galima apgauti medicinos ar kriminalinių tyrimų įrangą, tačiau dar niekam nepavyko apgauti motinos širdies. Marija nesuabejojo, kad Jos Sūnus prisikėlė. Ji atpažino ir išpažino Jėzų Švenčiausiąjame Sakramente. Šis Dievo Motinos liudijimas su-triuškina didžiausią skepticizmą, paliečia labiausiai atšalusius. Jis suburia mus visus kaip tuos apaštalus prie Dievo stalo maldai ir Eucharistijos slėpinio šventimui.

Marija ir šiandien nepalieka savo žemės vaikų, kuriuos jai patikėjo mirštantis ant kryžiaus Sūnus. Ji eina nuo vienu prie kitų kviesdama ir ragindama melstis, nes Motina geriausiai žino, ko reikia jos vaikams. Marija prašo kalbėti rožinį, nes nori kiekvienam iš mūsų parodyti paprastą ir tiesų kelią į Tėvo širdį. Marija moko žvelgti jos pačios akimis ir širdimi į 20 Dievo gyvenimo žemėje akimirkų, kurių dėka Ji pati buvo moko ma ir auklėjama. Tai paprastas, kiekvienam vargšui prieinamas, tačiau drauge radikalus kelias. Vaikų ir šventųjų kelias. Juo eina tie, kurie nori visiškai atsi-duoti Palaiminimų dvasiai. Marija tarsi Motina ima mus už rankos ir, padėdama apmąstyti dvidešimt slėpinių, moko mus gyventi jos tikėjimu, jos viltimi ir jos meile, idant pamažu būtume perkeisti į ją.

Mes visi čia susirinkę iš įvairių pasaulio kampelių, skirtingų tautų ir kalbų, aplink savo Motiną Mariją. Susirinkę, kad jos artumoje, jos maldos mokykloje pažintume Dievą, kuris iš begalinės meilės mums visiems pasi-liko Eucharistijos slėpinyje. Kas geriau, nei Jo Motina, išmokys mus, kaip jį pažinti, pamilti, kaip Jam pasiau-koti? Marijos pavyzdys byloja, kad vienintelis kelias į šį dieviškąjį slėpinį yra visiškas pasitikėjimas Juo.

Mano Tėvynės sostinėje Vilniuje Jėzus mokė šventąją seselę Faustina, kaip melsti pasauliui Dievo gailėstingumo. Ši žinia be galo aktuali ir svarbi šiandien. Kai pasaulis krūpčioja nuo siaubingo teroro ir aklo žmogaus pykčio, vienintelis išsigelbėjimas yra visiškas pasitikėjimas Dievo gailėstingumu. Mes nežinome, kas gali nutikti mums rytoj, tačiau tikime, kad Dievas nenustos mūsų mylėjęs nei rytoj, nei per amžius. Tai yra vilties ženklas, tai pasitikėjimo motyvas, kurį savo gyvenimu įkūnijo Švenčiausioji Mergelė. Ištvėringai ir vieningai atsidėkime maldai. Tesujungia ji visų mūsų širdis tarsi mažus rožinio karolėlius žodžiais, kuriuos supranta kūdikis ir senelis, – „Sveika, Marija“. Tikėkime – nuo amžių nėra girdėta, kad būtų apleistas bent vienas, kas šaukėsi Jos pagalbos, kas meldė Jos globos.

Popiežiškoji gyvybės akademija
Pasaulinė katalikų gydytojų asociacijų federacija

Bendrasis pareiškimas dėl vegetacinės būklės

Su vegetacine būkle susijusios mokslinės ir etinės problemos

TARPTAUTINIS KONGRESAS

„GYVYBĖ PALAIKATYS GYDYMAI IR VEGETACINĖ BŪKLĖ: MOKSLINĖ PAŽANGA IR ETINĖS DILEMOS“

(Roma, 2004 m. kovo 10–17 d.)

1) Vegetacinė būklė (VB) yra nereaktyvumo būklė, šiandien apibrėžiama kaip būseną, kurią ženklinama: budrumo būklė, tam tikra miegojimo/nemiegojimo ciklo kaita, ženklų, liudijančių savęs ir aplinkos suvokimą, stygius, reakcijų į aplinkos dirgiklius trūkumas, smegenų autonominės ir kitų funkcijų buvimas.

2) VB turi būti aiškiai skiriama nuo: smegenų mirties, komos, „užsklęstumo“ sindromo, minimaliai sąmoningos būklės. Kita vertus, VB negali būti tiesiog prilyginta smegenų žievės mirčiai, turint galvoje, kad VB ligonių smegenų žievės audinio salos, net gana didelės, gali toliau tebefunkcionuoti.

3) Paprastai VB ligoniams nereikia technologinės pagalbos jų gyvybinėms funkcijoms palaikyti.

4) VB ligoniai jokių būdu negali būti laikomi mirštančiais ligoniais, nes jų būklė gali būti stabili ir ilgalaikė.

5) VB diagnozė yra vis dar klinikinio pobūdžio. Būtina, kad specializuotas bei patyręs personalas, atliekantis VB ligonių specifinį standartizuotą įvertinimą, dėmesingai ir ilgą laiką stebėtų šiuos ligonius optimaliai kontroliuojamoje aplinkoje. Medicinos literatūra liudija, kad diagnozė labai dažnai būna klaidinga. Dėl šios priežasties prireikus pagrįsti diagnozę naudotinos visos turimos šiuolaikinės technologijos.

6) Šiuolaikinė neurologinė technika parodė, kad VB ligonių smegenų žievės veikla, taip pat jų reakcijos į tam tikrus dirgiklius, įskaitant skausmingus, išlieka. Nors ir neįmanoma nustatyti subjektyvios tokių percepcijų kokybės, tam tikri elementarūs prasmingų ir neutralių dirgiklių skyrimo procesai, atrodo, vis dėlto yra galimi.

7) Joks šiandienis tyrimų metodas neleidžia individualiu atveju numatyti, kuris iš VB ligonių atsigaus ir kuris ne.

8) Iki šiandien statistiniai prognoziniai rodikliai VB ligonių atžvilgiu buvo grindžiami studijomis, kurios gana ribotos tiek atvejų skaičiaus, tiek stebėjimo trukmės požiūriu. Todėl tokie klaidinantys terminai kaip „pastovus“ VB ligonių atžvilgiu nevertotini, o nurodytina tik VB priežastis ir trukmė.

9) Pripažįstame kiekvieno žmogaus orumą, nepriklausantį nuo rasės, kultūros, religijos, sveikatos būklės ar socialinių-ekonominių sąlygų. Toks orumas, besiremiantis pačia žmogaus prigimtimi, yra pastovi ir neliečiama vertybė, negalinti priklausyti nuo specifinių gyvenimo aplinkybių ir būti pavaldi kieno nors sprendimui.

Pripažįstame, kad geriausios gyvenimo kokybės kiekvienam žmogui paieška yra esminė medicinos ir visuomenės pareiga, tačiau tikime, jog tai negali ir neturi būti galutinis kriterijus žmogaus gyvenimo vertumui pasverti.

Pripažįstame, kad kiekvieno asmens orumas taip pat gali reikštis autonominiams pasirinkimais; tačiau asmens autonomija niekada negali pateisinti sprendimų ar veiksmų, nukreiptų prieš savo paties ar kitų gyvybę: už gyvybės ribų laisvės vykdymas tikrai neįmanomas.

10) Vadovaudamiesi tokiomis prielaidomis, jaučiame pareigą pareikšti, kad VB ligoniai yra žmogiškieji asmenys ir jų, kaip tokių, pagrindines teises privalu gerbti. Pirmutinė iš šių teisių yra teisė į gyvybę bei sveikatos apsaugą. Konkrečiai VB ligoniai turi teisę į:

- teisingą ir išsamią diagnozę, siekiant išvengti galimų klaidų ir geriausia linkme pakreipti reabilitaciją;
- pagrindinę priežiūrą, įskaitant gerimą, maistą, šilumą ir asmeninę higieną;

– prevencinę apsaugą nuo galimų komplikacijų ir stebėjimą ieškant galimų atsigavimo ženklų;
 – tinkamus ilgalaikius, atsigavimą skatinančius ir visą pažangą palaikančius reabilitacinius procesus;
 – elgimąsi su jais kaip su kitais ligoniais, turint galvoje bendrąją globą ir emocinius santykius.

Turint galvoje šiandienų prognozavimo kriterijų nepakankamumą ir nepatikimumą, privalu atsisakyti bet kokio tikimybe paremto sprendimo palikti VB likimo valiai. Sprendimo nutraukti maistą ir gėrimą, VB ligoniams teikiamus dirbtiniu būdu, neišvengiamas tiesioginis padarinys yra ligonio mirtis. Todėl toks veiksmas laikytinas autentišku eutanazijos per neveikimą aktu, kuris moralės požiūriu nepriimtinas.

Sykiu nepritariame jokioms terapinio užsispyrimo gavinant ligonį formoms; tai gali būti pagrindinė poanoksinės VB priežastis.

11) VB ligonių teises atitinka sveikatos apsaugos darbuotojų, institucijų ir apskritai visuomenės pareiga laiduoti tai, ko reikia tokių ligonių apsaugai, skirti pakankamai finansinių išteklių bei skatinti mokslinius tyrimus, siekiančius cerebralinės fiziologinės patologijos ir mechanizmų, kuriais paremtas centrinės nervų sistemos plastiškumas, išmanymo.

12) Ypatingas dėmesys skirtinas šeimoms, kurių vienas iš narių ištiktas VB. Visa širdimi esame šalia jų jiems tekusiose kasdienėse kančiose ir vėl patvirtiname jų teisę į sveikatos apsaugos darbuotojų pagalbą ir visą žmogišką, psichologinę ir finansinę paramą, leidžiančią įveikti izoliaciją ir pasijusti žmogiškojo solidarumo tinklo dalimi.

13) Be to, institucijos privalo organizuoti tokių ligonių priežiūrai skirtus specializuotos pagalbos modelius (budinimo centrai, specializuotos reabilitacijos centrai), kurie būtų paplitę visoje teritorijoje. Institucijos taip pat turėtų skatinti, kad būtų ugdomas kompetentingas personalas.

14) VB ligoniai nelaikytini „našta“ visuomenei; priešingai, jie traktuotini kaip „iššūkis“, akinantis įgyvendinti naujus ir veiksmingesnius sveikatos apsaugos ir žmogiškojo solidarumo modelius.

Pasaulinis teisingumo ir taikos kongresas

(KAP) Spalio 28–31 d. Popiežiškosios teisingumo ir taikos (*Iustitia et pax*) tarybos surengtame kongrese dalyvavo 300 bažnytinių organizacijų atstovų iš 92 šalių. Pirmąkart šios tarybos surengto pasaulinio kongreso bendroji tema – „skelbti teisingumo ir taikos evangeliją“. Vatikano valstybės sekretorius kardinolas Angelo Sodano, kreipdamasis į kongreso dalyvius, ragino turėti atviras akis, jautrią širdį ir ranką, pasirengusią puoselėti teisingumą ir taiką. Pasak kardinolo Sodano, Bažnyčia darbuojasi teisingumo ir taikos labui tiek kaip institucija, tiek per savo tikinčiuosius. Kardinolas priminė, kad jau popiežius Paulius VI 1967 m. savo enciklikoje *Populorum progressio* rašė apie „sergantį pasaulį“. Nuo to laiko „ši liga“ dar pasunkėjo, padaugėjo neteisingumo ir smurto. Daugybėje pasaulio vietų vyko karai, partizaninės kovos, išsiplėtojo terorizmas, rasinė ir religinė diskriminacija, sumažėjo politinės ir profsajungų laisvės, trūko teisingumo ir taikos. Pasak kardinolo Sodano, nepaisant šių neigiamų apraiškų, būta pagerėjimo ūkinėje, kultūrinėje ir dvasinėje srityje. Tačiau vis dėlto daugelis žmonių patiria išnaudojimą, ir nepakanka vien šaltai, atitraukti analizuoti situaciją.

Popiežiškosios teisingumo ir taikos tarybos pirmininkas kardinolas Renato Martino apibrėžė kongreso tikslus: rasti dar veiksmingesnių būdų, kaip Bažnyčia galėtų dalyvauti visuomenėje atsiliepdama į didžiuosius šiandienos iššūkius. Globalizacijos amžiuje teisingumo išpareigojimas reiškia dar didesnę iššūkį, nes tai nėra vien ekonominis klausimas. Pasaulis turi kovoti su terorizmu, darančiu didžiulę įtaką kasdienybei ir kovojančiu be jokių politinių ar juridinių taisyklių.

Popiežius Jonas Paulius II kreipdamasis į kongreso dalyvius sakė, kad dabartiniame globalizacijos etape Bažnyčios socialiniam mokymui tenka vis didesnė reikšmė. Pasak Šventojo Tėvo, atėjo „*Caritas valanda*“, ir tai galioja tiek politinei, tiek socialinei sričiai. Jis ragino atgaivinti krikščioniškąją žinia darbo, ekonomikos ir politikos pasaulį, nubrėžti „taikos, teisingumo ir tautų draugystės“ kelius.

Vatikanas apie Europos Konstituciją: praleistas šansas

(KAP) Spalio 29 d. po Romoje vykusios iškilmingos Europos Konstitucijos pasirašymo ceremonijos Vatikano dienraščio *L'Osservatore Romano* komentare Konstitucijos pasirašymas įvertintas kaip svarbus Europos vienybės proceso etapas. Tačiau Vatikano dienraštis taip pat rašė apie praleistą galimybę įvardyti krikščioniškąją Europos paveldą; toks paminėjimas leistų „žvelgti į atseitį kaip bendrą šaknų vaisių“.

Su pasitenkinimu priimama tai, kad naujojoje Konstitucijoje šalyse narėse esančioms Bažnyčioms pripažįsta-

mas jų teisinis statusas ir Bažnyčios siūlomas „atviras, skaidrus ir reguliarus dialogas“. Pagrindinis *L'Ossevatore Romano* suformuluotas priekaištas yra tai, kad „eksplicitiškai nepripažįstamos krikščioniškosios Europos šaknys“. Pasak dienraščio, tai įvyko dėl kai kurių valstybių – Prancūzijos, Belgijos ir Šiaurės šalių – pasipriešinimo. Ignoruodama krikščioniškasis šaknis Europa „banalizavo“ didžiuosius plėtros pasiekimus, kai ES išaugo nuo 15 iki 25 narių. Pasak Vatikano dienraščio komentaro, šis kartokas prieskonis nulemtas išplitusio laicizmo. ES plėtra turi ne vien politinę apimtį. Ji reiškia taip pat kultūrinių bei religinių tradicijų sutaikinimą. Pasak Vatikano dienraščio, pliuralistinėje visuomenėje tarp Bažnyčios ir valstybės gali ir turi rasti progu pagarbiam dialogui. Nedera pamiršti, ką krikščionybė davė Europos kultūrai ir institucijoms: žmogaus orumo suvokimą, laisvę, visuotinumą suvokimą, mokyklas ir universitetus, solidarumo iniciatyvas. Vatikano dienraštis primena, kad taip pat visai neseniai krikščionys prisidėjo kovodami dėl laisvės ir žmogaus teisių taikiai nuverčiant autoritarinius režimus ir atkuriant demokratiją Vidurio ir Rytų Europoje.

Tai, kad ES Konstitucijoje nepaminėtos Europos krikščioniškosios šaknys, Vatikane laikoma rimta klaida ir spraga. Praėjusiais metais beveik dešimtį kartų viešose kalbose popiežius Jonas Paulius II reikalavo šio aiškaus paminėjimo, teikdamas tam simbolinę reikšmę.

Kardinolas Roberto Tucci šia proga interviu Vatikano radijui apgailestavo, kad daugelis piliečių suvokia Europą geriausiu atveju kaip ekonominę galybę. Jis ragino valstybių vadovus perteikti savo piliečiams bendrąsias Europos vertybes, antraip žmonės paprasčiausiai nebesidomės tolesniu tokios Europos kūrimu.

Vatikano „užsienio reikalų ministras“ arkivyskupas Giovanni Lajo-

lo apgailestavo dėl naujoje ES konstitucijoje pastebimų antikrikščioniškų prielaidų ir kultūrinio trumparegiškumo. Interviu dienraščio *La Stampa* arkivyskupas Lajolo sakė, kad Europos krikščioniškųjų šaknų paminėjimas Konstitucijos preambuleje nereikštų jokio pasikėsinimo į teisėtą politinių struktūrų pasaulietiskumą. Tokia nuroda reikštų konkrečios istorinės tapatybės suvokimą ir jos neatsiejamų vertybių gyvą išlaikymą. Pasak arkivyskupo Lajolo, krikščioniškųjų šaknų nurodymas nereikštų jokio ideologinio apsiribojimo ar grįžimo į praeitį. Čia, pasak arkivyskupo, turimas omenyje „naujasis humanizmas, nesusilpnintas reliatyvizmo“. Tai humanizmas, atviras ir pagarbus kitų kultūrų atžvilgiu, tampantis nauja, aukštesne civilizacijos forma. Pasak arkivyskupo Lajolo, dėl Turkijos įsijungimo į ES Vatikanas kol kas nėra pareiškęs jokios oficialios pozicijos. Pirmiausia Turkijai reikia įgyvendinti 2002 m. Kopenhagos viršūnių susitikime nustatytus politinius kriterijus. Šventasis Sostas laukia, kad Bažnyčios Turkijoje galėtų naudotis ne tik Konstitucijos bei įstatymų garantuojama teise, tačiau šių teisių taip pat būtų veiksmingai paisoma visuomeniniame gyvenime. Pasak arkivyskupo Lajolo, Vatikane nebijoma Europos plėtimosi. Popiežius Jonas Paulius II yra ne kartą kalbėjęs apie Europą „nuo Atlanto iki Uralo“. Čia svarbus „gilus vidinis bendrumas“. Todėl reikia skirti didesnę dėmesį tokioms šalims kandidatėms kaip Rumunija, Bulgarija ir Kroatija. Arkivyskupas Lajolo taip pat vardijo Ukrainą, Moldaviją, Gruziją, Armėniją, Serbiją ir Juodkalniją, Makedoniją ir Albaniją. Pasak jo, Europa negali nepaisyti šių šalių, o Šventasis Sostas turi su jomis gilų ryšį.

Jungtinėse Tautose kritikuotas religijos nušalinimas nuo politikos

(KAP) Spalio 27 d. kalbėdamas Jungtinėse Tautose Niujorke nuolatinis Šventojo Sosto stebėtojas ar-

ktivyskupas Celestino Migliore kritikavo, kad religija išstumama iš politinių debatų. Pasak arkivyskupo Migliore, religiniai įsitikinimai turi būti laikomi pozityvia vertybe, o ne grėsme taikiam sambūviui ar abipusei tolerancijai. Religiniams vadovams tenka ypatinga atsakomybė priešinantis piktnaudžiavimui religija; jų rankose yra galingi kovos su terorizmu ištekliai.

Pasak arkivyskupo Migliore, pastebimas paradoksas: kuo daugiau individualios laisvės, tuo daugiau atsiranda nepakantumo viešosioms tikėjimo formoms. Kas norėtų apriboti religiją vien privačią sritimi, tas paneigia tikrą religinių įsitikinimų esmę. Vatikano diplomatas apgailestavo, jog vis dažniau abejojama religinių bendruomenių teise dalyvauti viešose demokratiniuose debatuose. Sykiu įstatyminės religijos laisvės garantijos netenka savo turinio. Jis ragino įstatymų leidėjus ir vyriausybes gerbti religinių institucijų autonomiją socialinėje, švietimo ir karitatyvinėje srityje. Joms turi būti garantuojama galimybė vykdyti savo darbą ir drauge išlaikyti joms būdingą religinę misiją. Bandymai kišti į vidinius religinių institucijų reikalus kenkia jų buvimui ir taip pat visuomenei. Pasak arkivyskupo Migliore, Šventasis Sostas „energingai gins“ sąžinės ir religijos laisvę tiek individualiu, tiek visuomeniniu lygmeniu.

Pristatytas Bažnyčios socialinio mokymo žinynas

(KAP) Spalio 25 d. Vatikane pristatytas Popiežiškosios teisingumo ir taikos tarybos šešerius metus rengtas Bažnyčios socialinio mokymo žinynas. Šis 500 puslapių leidinys kartais populiariai vadinamas „socialiniu katekizmu“. Jame religija motyvuojamas terorizmas ypač aštriai smerkiamas kaip „piktžodžiavimas Dievui“. Taip pat kritiškai vertinami kiti neigiami visuomenės reiškiniai: nekontroliuojama globalizacija, abortai, eutanazija,

klonavimas, homoseksualių ryšių prilyginimas santuokai. Iš dvylikos žinyno skyrių keturi skirti teologiniams ir filosofiniams Bažnyčios socialinio mokymo pagrindams, viename skyriuje kalbama apie sielovados uždavinius, o septyniuose aptariamos teminės sritys: šeimos, darbo, ekonominės santvarkos, valstybės tarptautinės bendrijos, aplinkosaugos ir taikos išsaugojimo.

Žinyne kai kurios temos (pvz., homoseksualų sąjungų) aptiriamos naudojantis ankstesnių Bažnyčios dokumentų formuluotėmis, o kai kurioms (globalizacijos, aplinkosaugos, klonavimo ir prevencinio karo) pasitelkiama naujų formuluočių. Prevencinis karas, siekiant užkirsti kelią grėsmei, pateisinamas tik griežtai patikrinus faktus ir pritarus atitinkamoms tarptautinėms organizacijoms. Ypač kategoriškai ir „absoliučiai“ smerkiamas terorizmas. Terorizmas sėja neapykantą, mirtį, kerštą ir visiškai nepaiso žmogaus gyvenimo. Terorizmo negalima pateisinti jokiais motyvais, tai išpuolis prieš visą žmoniją. Iš čia kildinama teisė gintis nuo terorizmo, tačiau tos teisės negalima taikyti visai tautai, iš kurios kilusi teroristų grupė. Kai kuriose veikalo formuluotėse komentatoriai išvelgia atsaką į islamo fundamentalizmo iššūkius. Pavyzdžiui, aptariant šeimos temą, atmetama tiek skyrybų, tiek homoseksualių sąjungų idėja, tačiau ypač aštriai kritikuojama poligamija, „radikalai paneigianti Dievo planą“; poligamija prieštarauja tolygaus vyro ir moters vertumo suvokimui.

Popiežiškiosios teisingumo ir taikos tarybos pirmininkas kardinolas Renato Martino sakė, kad veikalas apie Bažnyčios socialinį mokymą skiriamas ne tik katalikams, bet taip pat jame numatyta plėtoti dialogą su kitų konfesijų bei religijų išpažinėjais. Pasak kardinolo Martino, kiekvieno žmogaus sąžinė ir protas gali suvokti šio Bažnyčios mokymo atstovaujamas vertybes. Tačiau ypač katalikai pasauliečiai kviečiami įgyvendinti Bažnyčios mokymo turinį visuomenės tikrovėje.

Pasaulio misijų sekmadienis Vatikane

(KAP) Spalio 24 d. minint Pasaulio misijų sekmadienį popiežius Jonas Paulius II padėkojo visiems pasaulio misionieriams. Jis ypač priminė tuos misionierius, kurie, tarnaudami žmonėms, už savo veiklą užmokėjo gyvybę. Per pastaruosius metus buvo nužudyti ne mažiau kaip 30 misionierių. Šventasis Tėvas taip pat kreipėsi į visus tikinčiuosius, ragindamas pripažinti atsakomybę dėl Evangelijos skelbimo visose tautose. Popiežius taip pat padėkojo Tautų evangelizavimo kongregacijos prefektui kardinolui Crescenzo Sepe už Pasaulio misijų sekmadienio šventės organizavimą. Balandžio mėnesį Šventasis Tėvas buvo patvirtinęs šios Pasaulio misijų dienos šventimo temą „Eucharistija ir misija“.

Kardinolas Crescenzo Sepe šia proga apibendrino misijų darbo rezultatus ir pateikė statistinių duomenų. Pasaulio katalikų skaičius per pastaruosius metus padidėjo 9, 4 mln., ypač pagausėjo katalikų Lotynų Amerikos ir Afrikos šalyse. Europos žemyne per metus sumažėjo 674 tūkst. katalikų. Katalikų skaičius visų pasaulio gyventojų atžvilgiu sumažėjo dešimtadaliu procento. 2003 m. misijų teritorijose dirbo 67 tūkst. kunigų. Jiems talkino daugiau kaip 156 tūkst. seselių vienuolių ir 54 tūkst. brolių vienuolių. Tautų evangelizavimo kongregacijos žinioje visame pasaulyje yra 1077 vyskupijos ir kitokie bažnytiniai dariniai; iš jų 477 Afrikoje ir 456 Azijoje.

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
Šventaragio 4
Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios
informacijos centras
Papilio 5, LT-44275 Kaunas

REDAKCINĖ KOMISIJA

Pirmininkas
arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ
Nariai: vysk. Jonas Boruta SJ
kun. Artūras Jagelavičius
kun. Leonas Povilas Zaremba SJ
kun. Lionginas Virbalas SJ
kun. Kęstutis Rugevičius
Vyskupijų atstovai:
vysk. Jonas Kauneckas
kun. Arūnas Poniškaitis
kun. Saulius Stumbra

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

Vita Filipova / Kazlų Rūda
Jūratė Kadusauskaitė / Marijampolė
kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
Danguolė Misiukonienė / Klaipėda
Nijolė Puzanauškienė / Klaipėda
Laima Zimkienė / Šiauliai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
Albina Saladūnaitė / Panevėžys
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio 5
LT-44275 Kaunas, Lietuva

TELEFONAI

Redakcija: 323 853
Platinimo tarnyba: 322 776
Faksas: 323 853
El. paštas: lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Studentų 48a
LT-51367 Kaunas

TIRAŽAS 1000 egz.

ISSN 1392-6098